

รายงานวิจัย

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2562

Characteristics of Graduates According to Thai Qualifications Framework
for Higher Education (TQF: HEd) Faculty of Social Work and Social
Welfare, Academic Year 2018

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปี 2562
จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
มิถุนายน 2563

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2562
จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2562.

1. คุณลักษณะของบัณฑิต
2. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต
3. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
4. บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2563

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

เลขที่ 18/18 ถนนเทพรัตน์ กม.18 ต.บางโหลง อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

โทร 02-713-8114, 02-312-6300

คำนำ

รายงานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2562 จัดทำขึ้นเพื่อเสนอผล การศึกษาติดตามภาวะการทำงานของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 จากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ภายใน ระยะเวลา 1 ปีหลังสำเร็จการศึกษา รวมทั้งข้อมูลคุณภาพของบัณฑิตที่ได้จากการประเมินความพึง พอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาทางด้าน วิชาการ การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่มีภารกิจหลักใน การผลิตบุคลากรทางด้านสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมออกไปทำงานในหน่วยงานองค์กรต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานทาง วิชาชีพสังคมสงเคราะห์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และความช่วยเหลือ จากบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ บัณฑิต ผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามและส่งกลับคืนรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะอันมีคุณค่าส่งผลให้งานวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี ซึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ดร.ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

1 มิถุนายน 2563

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2562 มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยทำการสำรวจจากประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 และเข้ารับปริญญาบัตรจำนวน 81 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำนวน 66 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 72.72 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 86.42) อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 45.68) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 30.86) บัณฑิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 79.01)

บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.48) ไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 98.77) ด้านความต้องการศึกษาต่อ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 58.02) บัณฑิตได้งานทำครั้งแรกภายหลังจากสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 44.44) ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรกแล้ว (ร้อยละ 69.14)

บัณฑิตทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 40.91) เท่ากับ ทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 40.91) รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว (ร้อยละ 12.12) องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 4.55) เมื่อพิจารณาหน่วยงานภาครัฐที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในสังกัดสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 37.04) รองลงมาคือ กระทรวงพัฒนาสังคม

และความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 29.63) กระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 14.81) ที่ตั้งของหน่วยงาน อยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 75.76) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 9.09) และ ภาคใต้ (ร้อยละ 7.58) ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 18.97) รองลงมาคือ พนักงานช่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 15.52) ได้รับเงินเดือน 14,001 - 16,000 บาท (ร้อยละ 51.52) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 53.45) เมื่อพิจารณาถึงความพึงพอใจกับงานที่ทำ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 51.52) รองลงมาคือ รู้สึกเฉยๆ (ร้อยละ 46.97) บัณฑิตได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 46.97)

บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.87$) โดยคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.16$) ส่วนด้านที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.64$)

บัณฑิตประเมินความสามารถในการทำงานด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) โดยคุณลักษณะย่อยที่อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.30$)

บัณฑิตประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 43.21) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 34.57) และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 17.28) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 50.62)

2. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ทำการประเมินบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.00) ตำแหน่งงานเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 72.92) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 54.17) และมีระยะเวลาร่วมงานกับบัณฑิตมากกว่า 6-9 เดือน (ร้อยละ 60.42)

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(1)
สารบัญตาราง	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	5
2.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	9
2.3 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	15
2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	16
2.5 ความรู้เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์	21
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	38
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	39
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	44
3.5 การเสนอผลการวิจัย	44
บทที่ 4 ผลการศึกษา	45
4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	46
4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	77
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	91
5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	91
5.2 ข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	99

(6)

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1.1	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปีการศึกษา 2536-2561	20
ตารางที่ 1.2	จำนวนสมาชิกสามัญและผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556 - 2561	32
ตารางที่ 4.1	แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	47
ตารางที่ 4.2	แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต	51
ตารางที่ 4.3	การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	52
ตารางที่ 4.4	แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต	53
ตารางที่ 4.5	แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ	56
ตารางที่ 4.6	แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน	58
ตารางที่ 4.7	แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	60
ตารางที่ 4.8	ผลการประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต	61
ตารางที่ 4.9	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม	62
ตารางที่ 4.10	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้	63
ตารางที่ 4.11	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา	64
ตารางที่ 4.12	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	65
ตารางที่ 4.13	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	66
ตารางที่ 4.14	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	67
ตารางที่ 4.15	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	68
ตารางที่ 4.16	คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งและสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ฯ	69
ตารางที่ 4.17	จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า		
ตารางที่ 4.18	สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมใน ทักษะ ของบัณฑิต	72	
ตารางที่ 4.19	ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ในทักษะของบัณฑิต	74	
ตารางที่ 4.20	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในทักษะของบัณฑิต	75	
ตารางที่ 4.21	ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการ สังคม ในทักษะของบัณฑิต	76	
ตารางที่ 4.22	แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ได้รับกลับคืน	77	
ตารางที่ 4.23	แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง	77	
ตารางที่ 4.24	ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	79	
ตารางที่ 4.25	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง	จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม	80
ตารางที่ 4.26	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง	จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้	81
ตารางที่ 4.27	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง	จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทาง ปัญญา	82
ตารางที่ 4.28	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง	จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	83
ตารางที่ 4.29	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง	จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	84
ตารางที่ 4.30	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง	จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะการ ปฏิบัติทางวิชาชีพ	85
ตารางที่ 4.31	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของ บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	86	
ตารางที่ 4.32	คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง	และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคม สงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	87
ตารางที่ 4.33	จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทักษะของ ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	88	
ตารางที่ 4.34	สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมใน ทักษะ ของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	89	
ตารางที่ 4.35	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	90	

1.1 หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพประชากรในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการสร้างเสริมต้นทุนทางปัญญาให้กับผู้เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพเมื่อเข้าสู่วัยทำงาน รวมทั้งสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF: HEd) ในการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2558 มีมติจัดทำประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558 โดยให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการจัดทำระบบเก็บข้อมูลรายละเอียดตามแนวทางของ มคอ.3-7 ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถาบันได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของการจัดทำ มคอ.3-7 และให้แต่ละหลักสูตรมีอิสระในการกำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ใช้ในการติดตาม ประเมิน และรายงานคุณภาพของหลักสูตรประจำปีของแต่ละหลักสูตร ตามบริบทและวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา และสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558: 1) เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตในสาขา/สาขาวิชาของระดับคุณวุฒิเดียวกัน มีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 2)

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพียงแห่งเดียว ที่เปิดสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร สามารถปฏิบัติงานให้ผู้ใช้บริการมีการพัฒนาและมีความพึงพอใจ รวมทั้งทำงานร่วมกับสหวิชาชีพอื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม, 2555: 7)

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต มีความสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ด้านการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม 6 ประการ (ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู) และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม, 2555: 5) นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คือ เป็นนักศึกษาที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสา มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม, 2555: 51)

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561 เป็นผู้ผ่านการจัดกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2555) มีการกำหนดกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ โดยมีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและการฝึกภาคปฏิบัติในทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

การจัดการศึกษา เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งแต่ละหลักสูตรจะมีปรัชญา วัตถุประสงค์ และมาตรฐานผลการเรียนรู้กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิตของแต่ละวิชาชีพ ทั้งนี้มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) เป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต และสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยมั่นใจถึงผลผลิตสุดท้ายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และเป็นคนดีของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 2)

ดังนั้นการติดตามประเมินผลคุณภาพของบัณฑิตจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้ได้ข้อมูลสะท้อนให้เห็นถึงผลผลิตของหลักสูตรโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ใช้บัณฑิตหรือหน่วยงานองค์กรต่างๆ รวมทั้งเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้บัณฑิต ผู้เกี่ยวข้องและสังคม จึงต้องมีการประเมินผลคุณภาพบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต การติดตามภาวะการมีงานทำของบัณฑิตที่จบการศึกษาไปแล้วภายในระยะเวลา 1 ปีหลังสำเร็จการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิตให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำ และการศึกษาต่อของบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1. บัณฑิตระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในปีการศึกษา 2561 และเข้ารับการฝึกซ้อมรับปริญญาบัตร จำนวน 81 คน
2. ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างในหน่วยงานที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน จำนวน 66 ราย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม โดยเก็บข้อมูลหลังจากบัณฑิตสำเร็จการศึกษาไปแล้ว 1 ปี

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลภาวะการมีทำงาน การศึกษาต่อ และคุณภาพของบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตรและการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
2. ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของบัณฑิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรและการประกันคุณภาพในระดับคณะวิชา

1.5 นิยามศัพท์

บัณฑิต หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปีการศึกษา 2561

คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง สิ่งชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะประจำตัวของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2561

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง หมายถึง หัวหน้างานของบัณฑิต ในหน่วยงานหรือองค์กรที่บัณฑิตทำงานอยู่

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2562 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2.3 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

2.5 ความรู้เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้ทางอ้อมโดยการวัดความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของบุคคลจึงจะสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้

2.1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้ความหมายของคำว่า “พึงพอใจ” หมายถึง รัก ชอบใจ (พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542)

อุทัยพรรณ สุดใจ (2545:7 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:15) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่าว่า ความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

วิรุฬ พรรณเทวี (2542 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:16) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย

ประนอม แสงจันทร์ (2539, อ้างในทิพย์สุคนธ์ กิจรุ่งโรจน์ 2547, อ้างในอัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553:12) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก อารมณ์ ความคิดหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆ เป็นผลเนื่องมาจากบุคคลได้ประเมินสิ่งเร้านั้นแล้ว

เดวิด แนดเลอร์ (David Nadler, 1986 อ้างในอัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553:12) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ผลของความคาดหวังที่เกิดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ก่อนแล้ว แต่ความพึงพอใจจะมีระดับการลดลงหรือเพิ่มขึ้นตามเงื่อนไขตามทัศนคติขณะนั้นๆ

Oskamps (1984 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:16) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจมีความหมายอยู่ 3 นัย คือ

ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพการณ์ที่ผลการปฏิบัติจริงได้เป็นไปตามที่บุคคลคาดหวังไว้

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับของความสำเร็จที่เป็นไปตามความต้องการ

ความพึงพอใจ หมายถึง งานที่ได้ตอบสนองต่อคุณค่าของบุคคล

จากแนวคิดตามความหมายข้างต้นที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งทางบวกและทางลบ สามารถเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้จากการประเมินตามเงื่อนไข กิจกรรมหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

การอยู่ร่วมกันในสังคมย่อมต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวข้องกัน นอกจากนี้ความรู้สึกถึงความพึงพอใจยังมีความสำคัญต่อบุคคลต่างๆ เนื่องด้วยมนุษย์ไม่สามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่บุคคลรอบข้างให้การยอมรับหรือพึงพอใจย่อมทำให้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยความปกติสุข แต่หากไม่ได้รับการยอมรับหรือไม่พึงพอใจย่อมทำให้ตัวบุคคลเกิดความยากลำบากในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

อ่ำรุง เหมธา (2533:17 อ่างในอัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553:7) ได้สรุปความสำคัญของความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
2. ความพึงพอใจเสริมสร้างให้บุคคลมีความเข้าใจอันดีต่อกันและต่อหน่วยงาน
3. ความพึงพอใจเสริมสร้างความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน
4. ความพึงพอใจเกื้อหนุนให้กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ สามารถใช้บังคับควบคุมความประพฤติของบุคคลให้อยู่ในระเบียบวินัยอันดี
5. ความพึงพอใจเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และมีการรวมพลังเพื่อขจัด ปัญหาในองค์กรร่วมกัน
6. ความพึงพอใจเสริมสร้างความเชื่อมั่นในหน่วยงานที่ปฏิบัติ
7. ความพึงพอใจเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดความคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมต่างๆ

2.1.3 ทฤษฎีความพึงพอใจ

ในที่นี้จะขอนำมาเสนอ 2 ทฤษฎี ดังต่อไปนี้ (อัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553:9-10)

1. ทฤษฎีความพึงพอใจของแชลลี (Shely,1975:252-268) เป็นทฤษฎีว่าด้วยความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทุกชนิดของมนุษย์จะ

ตกอยู่ในกลุ่มของความรู้สึกสองแบบนี้ ความรู้สึกในทางบวก คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น คือเป็นความสุขที่เป็นระบบย้อนกลับสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก

2. ทฤษฎีความพึงพอใจของอเดย์ และแอนเดอร์เซน (Aday & Andersen, 1975:4) ให้แนวคิดที่ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่เกี่ยวกับทัศนคติของคน ที่เกิดจากประสบการณ์ผู้รับบริการเข้าไปในสถานที่ที่ให้บริการนั้นๆ และประสบการณ์นั้นเป็นไปตามความคาดหวังของผู้รับบริการซึ่งความพึงพอใจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่แตกต่างกัน

2.1.4 การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจนั้น บุญเรียง ขจรศิลป์ (2529 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:17) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยอ้อมโดยวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทน ฉะนั้นการวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตที่จำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นถ้าบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดาของการวัดโดยทั่วไป

ภณิดา ชัยปัญญา (2541 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:17) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าว อาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่แท้จริง
3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

2.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

นับตั้งแต่การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาของประเทศต่างๆในทวีปยุโรปที่เมือง Bologna ประเทศอิตาลีในปีพ.ศ.2542 จนเกิดข้อตกลง Bologna Process ประเทศต่างๆในทวีปยุโรปจึงปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ในแต่ละคุณวุฒิและขยายผลการดำเนินการไปตามประเทศต่างๆทั่วโลก (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552: 1)

ประเทศไทยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF: HEd) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนำนโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติในส่วน of มาตรฐานการอุดมศึกษา ไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิ และสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศเข้าใจได้ตรงกัน และเชื่อมั่นถึงผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับการพัฒนามีมาตรฐาน ที่สามารถเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552: 1)

2.2.1 หลักการสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1) ยึดหลักความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตลอดจนมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษา โดยมุ่งให้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือในการนำแนวนโยบายในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม เพราะกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตร การปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอนของอาจารย์ การเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจว่า บัณฑิตจะบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังได้จริง

2) มุ่งเน้นที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต และสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและ

มั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเริ่มที่ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา คือ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังไว้ก่อน หลังจากนั้นจึงพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้บัณฑิตบรรลุถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้นั้นอย่างสอดคล้อง และส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ

3) มุ่งที่จะประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่างๆที่ได้ดำเนินการไว้แล้วเข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งจะสามารถอธิบายให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความหมายและความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาของคุณวุฒิหรือปริญญาในระดับต่างๆ

4) มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาใดๆของประเทศไทย เป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาจะช่วยกำหนดความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยมั่นใจถึงผลผลิตสุดท้ายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และเป็นคนดีของสังคม ช่วยเพิ่มความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศไทย

2.2.2. โครงสร้างและองค์ประกอบของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1) ระดับคุณวุฒิ (Levels of Qualifications)

ระดับของคุณวุฒิแสดงถึงการเพิ่มขึ้นของระดับสติปัญญาที่ต้องการ และความซับซ้อนของการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากนี้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติยังกำหนดคุณลักษณะของนักศึกษาระดับแรกเข้าหลังจากสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย เพราะเป็นพื้นฐานความรู้ ความสามารถที่สำคัญในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเริ่มต้นที่ระดับที่ 1 อนุปริญญา (3 ปี) และสิ้นสุดที่ระดับที่ 6 ปริญญาเอก ดังนี้

ระดับที่ 1	อนุปริญญา (3 ปี)
ระดับที่ 2	ปริญญาตรี
ระดับที่ 3	ประกาศนียบัตรบัณฑิต
ระดับที่ 4	ปริญญาโท
ระดับที่ 5	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
ระดับที่ 6	ปริญญาเอก

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์การเข้าศึกษาต่อของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับคะแนนเฉลี่ยสะสมหรือเงื่อนไขอื่น เพื่อให้มั่นใจว่าผู้สมัครเข้าศึกษาต่อ จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นและซับซ้อนยิ่งขึ้น

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ แบ่งสายวิชาเป็น 2 สาย ได้แก่ สายวิชาการ เน้นศาสตร์บริสุทธิ์ทางด้านศิลปศาสตร์หรือด้านวิทยาศาสตร์ โดยมุ่งศึกษาสาระและวิธีการของศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ เป็นหลัก ไม่ได้สัมพันธ์โดยตรงกับการประกอบอาชีพ และสายวิชาชีพซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาในลักษณะของศาสตร์เชิงประยุกต์ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และทักษะระดับสูงซึ่งจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และนำไปสู่การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ

การเรียนในสายวิชาการควรจะพัฒนาความสามารถที่สำคัญทั้งในการทำงาน และการดำรงชีพในชีวิตประจำวัน ส่วนหลักสูตรสายวิชาชีพควรเกี่ยวข้องกับความเข้าใจ การวิจัยและความรู้ทางทฤษฎีในสาขา/สาขาวิชาและสาขา/สาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง และพัฒนาความสามารถในการคิดและการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับทุกสถานการณ์ อย่างไรก็ตามหลักสูตรทั้งสองสายดังกล่าวมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน ซึ่งควรสะท้อนให้เห็นในรายละเอียดของเนื้อหาสาระสำคัญและในชื่อปริญญา ผู้สำเร็จการศึกษาในสายวิชาหนึ่งสามารถเปลี่ยนไปศึกษาต่อระดับสูงขึ้นในอีกสายวิชาหนึ่งได้ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาอาจจะกำหนดเงื่อนไขบางประการของการเข้าศึกษาได้ เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้และทักษะที่จำเป็นเพียงพอสำหรับการศึกษาต่อในระดับนั้นๆ และบรรลุผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรนั้นๆ คาดหวัง

2) การเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมี อย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

(1) **ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral)** หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม

ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

(2) **ด้านความรู้ (Knowledge)** หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

(3) **ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)** หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

(4) **ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)** หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบ ในการเรียนรู้ของตนเอง

(5) **ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)** หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านนี้ บางสาขาวิชาต้องการทักษะทางกายภาพสูง เช่น การเต้นรำ ดนตรี การวาดภาพ การแกะสลัก พลศึกษา การแพทย์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงต้องเพิ่มการเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor Skill)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domain of Learning) คือ ข้อกำหนดเฉพาะซึ่งเป็นผลที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการศึกษา จากการเรียนรู้และการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตร และแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถจากการเรียนรู้เหล่านั้นได้อย่างเป็นที่เชื่อถือเมื่อเรียนจบในรายวิชาหรือหลักสูตรนั้นแล้ว

มาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น เป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตทุกคนในทุกระดับคุณวุฒิ โดยแต่ละด้านจะมีระดับความซับซ้อนเพิ่มขึ้น เมื่อระดับคุณวุฒิ

สูงขึ้น ทักษะและความรู้จะเป็นการสะสมจากระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าสู่ระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของระดับคุณวุฒิใดคุณวุฒิหนึ่ง จะรวมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขา/สาขาวิชาเดียวกันของระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าด้วย

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้กับนักศึกษาทุกคน แม้ว่าบางสาขา/สาขาวิชานักศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาเป็นการเฉพาะ เช่น จรรยาบรรณของแพทย์ นักบัญชี และนักกฎหมาย เป็นต้น

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ และด้านทักษะทางปัญญา จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับสาขา/สาขาวิชาที่เรียน ซึ่งต้องระบุงรายละเอียดของความรู้และทักษะของสาขา/สาขาวิชาที่เหมาะสมกับระดับคุณวุฒิไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร และรายละเอียดของรายวิชา

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านเหล่านี้

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านนี้ แต่สำหรับนักศึกษาที่เรียนในสาขา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้จะต้องเน้นให้มีความชำนาญมากกว่านักศึกษาสาขา/สาขาวิชาอื่นๆ เช่น นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จะต้องมีความชำนาญและทักษะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทักษะทางปัญญาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

3) มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับที่ 2 ปริญญาตรี อย่างน้อยต้องเป็นดังนี้

(1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น

(2) ด้านความรู้

มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติกฎระเบียบข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

(3) ด้านทักษะทางปัญญา

สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจสามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

(4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

(5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลแปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่าเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

4) ลักษณะของหลักสูตรในระดับปริญญาตรี

จากมาตรฐานผลการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาตรี หลักสูตรระดับปริญญาตรีต้องออกแบบมาเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาอย่างกว้างๆ

เน้นให้รู้สึกในบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์การพัฒนาและผลการวิจัยล่าสุด นักศึกษาควรตระหนักถึงความรู้และทฤษฎีในสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ปริญญาตรีเป็นคุณวุฒิขั้นพื้นฐานสำหรับการเข้าสู่อาชีพในสาขาต่างๆที่ใช้ทักษะความชำนาญสูงและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นหลักสูตรจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติในวิชาชีพ และพื้นฐานความรู้ภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี และการวิจัยที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 15)

2.3 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับปริญญาตรี

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับที่ 2 ปริญญาตรี โดยทั่วไปจะมีความรู้ความสามารถ อย่างน้อยต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 19-20)

(1) ความรู้ที่ครอบคลุม สอดคล้อง และเป็นระบบในสาขา/สาขาวิชาที่ศึกษา ตลอดถึงความเข้าใจในทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง

(2) ความสามารถที่จะตรวจสอบปัญหาที่ซับซ้อน และพัฒนาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์จากความเข้าใจที่ลึกซึ้งของตนเองและความรู้จากสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยคำแนะนำแต่เพียงเล็กน้อย

(3) ความสามารถในการค้นหา การใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ตลอดจนการเลือกใช้กลไกที่เหมาะสมในการสื่อสารผลการวิเคราะห์ต่อผู้รับข้อมูลข่าวสารกลุ่มต่างๆ

(4) ในกรณีของหลักสูตรวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือ ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพนั้นๆ

(5) ในกรณีของหลักสูตรวิชาการที่ไม่มุ่งเน้นการปฏิบัติในวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือ ความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในผลงานวิจัยต่างๆในสาขา/สาขาวิชานั้น ความสามารถในการแปลความหมาย การวิเคราะห์ และประเมินความสำคัญของการวิจัยในการขยายองค์ความรู้ในสาขา/สาขาวิชา

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

(1) มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และข้อโต้แย้งทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมไปปฏิบัติได้

- (2) สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษา ค้นคว้าในสาขาวิชาของตนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่นๆ
- (3) สามารถพิจารณาแสวงหา และเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการ หรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดของธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตน
- (4) มีส่วนร่วมในการติดตามพัฒนาการในศาสตร์ของตนให้ทันสมัย และเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจของตนอยู่เสมอ
- (5) มีจริยธรรมและความรับผิดชอบสูงทั้งในบริบททางวิชาการ ในวิชาชีพและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

2.4 หลักสูตรสังคมนาคราชศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คณะสังคมนาคราชศาสตร์และสวัสดิการสังคมนาคราช มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนภายใต้ความอุปการะคุณของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ก่อกำเนิดขึ้นตามเจตนารมณ์ของมูลนิธิที่ต้องการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาด้านสังคมนาคราช ซึ่งเป็นภารกิจหลักสำคัญประการหนึ่งของมูลนิธิ โดยได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยให้คณะสังคมนาคราชศาสตร์วิทยาลัยหัวเฉียว (ชื่อในขณะนั้น) ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรสังคมนาคราชศาสตร์บัณฑิต เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2533

ต่อมาในปีพ.ศ.2535 ได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยให้จัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัย ในพื้นที่ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯพระราชทานนามว่า “มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ” หลักสูตรสังคมนาคราชศาสตร์บัณฑิตได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจากทบวงมหาวิทยาลัย ในปีพ.ศ.2536 และในปีพ.ศ.2540 เปลี่ยนชื่อจากคณะสังคมนาคราชศาสตร์เป็นคณะสังคมนาคราชศาสตร์และสวัสดิการสังคมนาคราจนจนถึงปัจจุบัน

2.4.1 ปรัชญาของหลักสูตร

ปัจจุบันคณะสังคมนาคราชศาสตร์และสวัสดิการสังคมนาคราช จัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรสังคมนาคราชศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555) โดยมีปรัชญาของหลักสูตรคือ “มุ่งให้บัณฑิตมีความรู้ ทักษะ ทศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของการเป็นนักสังคมนาคราชวิชาชีพ เพื่อรับใช้สังคม”

2.4.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร สามารถปฏิบัติงานให้ผู้ใช้บริการมีการพัฒนาและมีความพึงพอใจ รวมทั้งทำงานร่วมกับสาขาวิชาชีพอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.3 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ตามที่ระบุไว้ใน มคอ.2 รายละเอียดของหลักสูตร (Programme Specification) ได้แก่ เป็นนักศึกษาที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสา มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.4.4 โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2555 นักศึกษาจะต้องศึกษาและสอบผ่านรายวิชาตามหลักสูตร โดยมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 139 หน่วยกิต ดังนี้

จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร		139 หน่วยกิต
1) หมวดวิชาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	8 หน่วยกิต	
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6 หน่วยกิต	
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	7 หน่วยกิต	
- กลุ่มวิชาภาษา	9 หน่วยกิต	
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	103 หน่วยกิต
2.1) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	21 หน่วยกิต	
2.2) วิชาชีพ	64 หน่วยกิต	
2.2.1) วิชาบังคับภาคทฤษฎี	42 หน่วยกิต	
2.2.2) วิชาบังคับภาคปฏิบัติ	22 หน่วยกิต	
2.3) วิชาเฉพาะด้าน	18 หน่วยกิต	
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

2.4.5 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต

ผลการเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือบัณฑิต มีความสำคัญในสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมฐานความรู้ เนื่องจากบัณฑิตจะต้องใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ และผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขา/สาขาวิชาหนึ่งอย่างน้อยต้องมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำของสาขา/สาขาวิชานั้นๆ เพื่อให้ความมั่นใจแก่สังคมได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีความรู้ความสามารถที่เพียงพอในการทำงานตามสาขา/สาขาวิชานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 26)

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต กำหนดกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ไว้ 6 ด้าน ดังนี้ (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม, 2555: 51-54)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.1 แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 แสดงออกถึงความมีวินัยและความรับผิดชอบ เสียสละและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

1.4 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆขององค์กรและสังคม

1.5 มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

2. ด้านความรู้

2.1 อธิบายความรู้หลักการและทฤษฎีในรายวิชาที่เรียน

2.2 บูรณาการความรู้ในรายวิชาที่เรียนกับการเรียนในสาขาวิชาชีพ

2.3 รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/ งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อ ยอดองค์ความรู้

2.4 รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ แล้วนำข้อสรุปมาใช้

3.2 สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์

3.3 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการ และวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3.4 สามารถประยุกต์ใช้และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม

4.2 สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม

4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา

4.4 สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา

5.2 สามารถสรุปประเด็นและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5.3 มีวิจารณญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.5 สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม

6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

6.1 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์

6.2 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.4.6 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ข้อมูลจากตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาจำแนกตามปีการศึกษาที่จบการศึกษา นับตั้งแต่เปิดดำเนินการหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ในปี.ศ.2533 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วจำนวน 2,261 คน

ตารางที่ 1.1 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปีการศึกษา 2536-2561

ปีที่สำเร็จการศึกษา	รุ่น	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา (คน)	วันพิธีประสาทปริญญาบัตร
2536	สส.บ. 1	48	วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2538
2537	สส.บ. 2	41	วันที่ 20 กรกฎาคม 2538
2538	สส.บ. 3	37	วันที่ 15 สิงหาคม 2539
2539	สส.บ. 4	34	วันที่ 30 มิถุนายน 2540
2540	สส.บ. 5	72	วันที่ 28 มิถุนายน 2541
2541	สส.บ. 6	98	วันที่ 27 มิถุนายน 2542
2542	สส.บ. 7	81	วันที่ 25 มิถุนายน 2543
2543	สส.บ. 8	71	วันที่ 24 มิถุนายน 2544
2544	สส.บ. 9	94	วันที่ 7 กรกฎาคม 2545
2545	สส.บ. 10	120	วันที่ 6 กรกฎาคม 2546
2546	สส.บ. 11	95	วันที่ 28 พฤศจิกายน 2547
2547	สส.บ. 12	125	วันที่ 20 พฤศจิกายน 2548
2548	สส.บ. 13	123	วันที่ 3 ธันวาคม 2549
2549	สส.บ. 14	122	วันที่ 2 ธันวาคม 2550
2550	สส.บ. 15	76	วันที่ 14 ธันวาคม 2551
2551	สส.บ. 16	54	วันที่ 13 ธันวาคม 2552
2552	สส.บ. 17	87	วันที่ 19 ธันวาคม 2553
2553	สส.บ. 18	63	วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2555
2554	สส.บ. 19	105	วันที่ 9 ธันวาคม 2555
2555	สส.บ. 20	87	วันที่ 8 ธันวาคม 2556
2556	สส.บ. 21	110	วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2558
2557	สส.บ. 22	101	วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2559
2558	สส.บ. 23	138	วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2560
2559	สส.บ. 24	133	วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561
2560	สส.บ. 25	69	วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2562
2561	สส.บ. 26	87	วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2563
	รวม	2,261	

ที่มา: 1. <https://gradeonline.hcu.ac.th/modules.php?name=ozaki6&file=print1&id=>

2. คู่มือฝึกซ้อมพิธีประสาทปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2561 (คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายบัณฑิตและฝึกซ้อม ประจำปีการศึกษา 2561 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ).

2.5 ความรู้เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์

2.5.1 วิชาชีพสังคมสงเคราะห์

สังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพหนึ่ง (Professional social work) ที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปว่ามีเอกลักษณ์ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. องค์ความรู้ (Body of knowledge) นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพจะได้รับการฝึกฝนและการศึกษาอบรมความรู้ทางทฤษฎีเป็นกรอบพื้นฐานของการปฏิบัติงาน ทฤษฎีทางสังคมสงเคราะห์ประกอบด้วย 2 กลุ่มทฤษฎีได้แก่ กลุ่มทฤษฎีสำหรับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ (Theories for social work practice) เป็นกลุ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับคนและสังคม ซึ่งอาศัยความรู้จากสังคมศาสตร์ (Social science) และพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral science) และกลุ่มทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ (Theories of social work) เป็นกลุ่มองค์ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานและเทคนิควิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

2. ทักษะ (Skill) ทักษะทางสังคมสงเคราะห์สามารถได้รับการถ่ายทอดจากการให้ความรู้ การให้คำปรึกษาแนะนำ และการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความเชี่ยวชาญในงาน

3. ทศนคติ (Attitude) การทำงานของนักสังคมสงเคราะห์ต้องอาศัยทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องต่อวิชาชีพ และนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ

4. การมอบหมายงาน (Job assignment) การทำงานสังคมสงเคราะห์มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามสายงาน มีการมอบหมายงานให้ทำตามความถนัด ความเหมาะสมและความสามารถในงานประเภทนั้นๆ

5. สมาคมวิชาชีพ (Professional association) มีองค์กรที่เป็นสถาบันวิชาชีพซึ่งเป็นตัวแทนของสมาชิกผู้ประกอบอาชีพที่ให้การรับรองเพื่อยกระดับวิชาชีพและพัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

6. จรรยาบรรณ (Code of ethics) เป็นข้อกำหนดที่ตกลงร่วมกัน สำหรับให้ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์นำไปยึดถือไว้เป็นบรรทัดฐานในการทำงาน

2.5.2 ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

การปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่ม และชุมชน มีทักษะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการสัมภาษณ์ (Interviewing)

การสัมภาษณ์ (Interviewing) โดยทั่วไป หมายถึง การพบปะกันระหว่างคน 2 คนหรือมากกว่านั้น โดยมีการนัดกันล่วงหน้า เพื่อสนทนากันในบางเรื่อง หรืออาจหมายถึงการป้อนคำถามเพื่อต้องการคำตอบอย่างมีจุดมุ่งหมายก็ได้ การสัมภาษณ์ไม่ใช่การสนทนา(Conversation) แต่เป็นสิ่งที่มีความมุ่งหมายจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมตัว (Preparation) และการฝึกหัดในการสัมภาษณ์เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ทำการสัมภาษณ์ต้องมีพื้นฐานในการพัฒนาการสนทนา ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ถูกสัมภาษณ์ กระบวนการสัมภาษณ์ในการให้ความช่วยเหลือ ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งมีปฏิริยาโต้ตอบและเกิดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพื่อนำมาสู่การแก้ไขปัญหาของผู้ถูกสัมภาษณ์ (สุรางค์รัตน์ วศินารมณ, 2542: 28)

การสัมภาษณ์ของนักสังคมสงเคราะห์ ยังมีทักษะสำคัญๆที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) **ทักษะการนำ (Leading skill)** การนำในที่นี้ คือ การเป็นผู้นำในการเริ่มต้นสนทนา ซึ่งได้แก่ การดำเนินการเพื่อให้เกิดความเป็นกันเอง มีมิตรไมตรี เกิดความสบายใจและพร้อมที่จะนำไปสู่การสนทนาอย่างมีจุดหมายหรือที่เรียกว่า การสัมภาษณ์

2) **ทักษะการฟัง (Listening)** เป็นศิลปะอย่างหนึ่งของผู้สัมภาษณ์ที่จะต้องมีความอดทนและใช้สมาธิ จึงจะเข้าใจในข้อมูลที่ได้รับ รวมทั้งเข้าใจพฤติกรรมการแสดงออกของผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย ทักษะการฟังประกอบด้วย

2.1 **การใส่ใจ (Attending)** พฤติกรรมที่แสดงถึงความใส่ใจในตัวผู้รับบริการ ได้แก่ การสบตากัน ฟังอย่างตั้งใจ มีการโต้ตอบบ้าง พุดเสริมบ้าง ลักษณะผู้ฟังที่ดีควรประกอบด้วย การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ถูกสัมภาษณ์ ตั้งคำถามเป็นเมื่อไม่เข้าใจในเรื่องราว สนใจในคำพูดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ถูกสัมภาษณ์ ไม่นำความรู้สึกส่วนตัวมาเกี่ยวข้องในการสนทนา ตอบสนองต่อความคิดโดยไม่ตอบสนองต่อบุคคล ไม่ได้เถียงและไม่ด่วนตัดสิน

2.2 **การทบทวนประโยค (Paraphrasing)** เป็นการพูดซ้ำประโยคที่ผู้ถูกสัมภาษณ์พูด แต่ผู้สัมภาษณ์ควรใช้ถ้อยคำและประโยคให้กระชับโดยคงความหมายเดิมไว้ วัตถุประสงค์ของการทบทวนประโยคก็เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบว่า เราเข้าใจเรื่องที่เขาพูดทั้งคำพูดและความรู้สึก

2.3 **การทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarifying)** มีลักษณะคล้ายๆกับการทบทวนประโยค แต่ทำให้เกิดความกระจ่างชัดในการเปิดเผยตนเองของผู้สัมภาษณ์ ซึ่งรับฟังเรื่องราวต่างๆ

ของผู้ถูกสัมภาษณ์ที่มีความสับสนในเนื้อหาจนอาจทำให้มีการวินิจฉัยผิดพลาดได้ กรณีเช่นนี้ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้คำพูดหรือข้อความที่แสดงถึงความรู้สึก และทัศนคติที่แสดงถึงความเข้าใจอย่างชัดเจนในตัวผู้ถูกสัมภาษณ์

3) ทักษะการสะท้อนกลับ (Reflecting skill) เป็นการแสดงออกเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจว่าผู้สัมภาษณ์กำลังพูดถึงเรื่องเดียวกันและยืนยันถึงความเข้าใจในการสนทนา

4) ทักษะการสรุป (Summarizing skill) เป็นความพยายามรวบรวมสิ่งที่พูดคุยกันให้เป็นประโยคเดียว ครอบคลุมเรื่องที่คุยในแต่ละตอนของการสัมภาษณ์หรือตอนสุดท้ายของการสัมภาษณ์ก็ได้ ข้อพึงระวังในการสรุป คือ ไม่ควรแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากสิ่งที่ได้มาขณะนั้น จุดมุ่งหมายการสรุปควรอยู่ที่การช่วยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้สำรวจความคิดและความรู้สึกของตนเอง

5) ทักษะการเผชิญหน้า (Confronting skill) เป็นการบอกถึงความรู้สึกที่ผู้สัมภาษณ์มีต่อตนเองอย่างตรงไปตรงมา การบอกถึงความรู้สึกดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจตนเองมากขึ้น ผลเสียอย่างหนึ่งของการใช้ทักษะการเผชิญหน้า คือ อาจทำให้เกิดอารมณ์ต่อต้าน เกิดความกังวลใจ ตื่นเต้นและท้าทาย ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้วิจารณญาณพิจารณาถึงความเหมาะสมของการใช้ทักษะด้านนี้ ด้วยการพิจารณาถึง ลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ประกอบด้วย

6) ทักษะการตีความ (Interpretation skill) เป็นการอธิบายความหมายของเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจในปัญหาของตนเอง รวมทั้งเป็นการนำเสนอกรอบความคิดใหม่ๆ ด้วย

7) ทักษะการให้ข้อมูล (Information skill) เป็นการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการทราบ รวมทั้งเป็นการให้ข้อมูลตามที่ผู้สัมภาษณ์เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาของผู้ถูกสัมภาษณ์

8) ทักษะการเงียบ (Silence skill) การแสดงอาการ “การเงียบ” ที่ใช้ในการสนทนา โดยทั่วไปจะหมายถึงการปฏิเสธหรือไม่ยอมรับ แต่ถ้านำมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือนั้น “การเงียบ” จะมีความหมายกว้าง ครอบคลุมถึงช่วงเวลาของการทบทวนความรู้สึก นึกคิด การใช้ความเงียบให้เกิดประโยชน์ในการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ควรดำเนินการด้วยการวิเคราะห์ความเงียบที่เกิดขึ้นว่า ความเงียบเกิดขึ้นเพราะสาเหตุใด เช่น ถ้าความเงียบเกิดขึ้นเพราะผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อต้าน ควรมีการชี้แจงขอบเขตและลักษณะของวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์ และถ้าความเงียบเกิดขึ้น เพราะ

ผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการกำลังใจหรือความมั่นใจ สิ่งที่ผู้สัมภาษณ์พึงทำคือ การทำลายความเจ็บปวดด้วยคำพูดที่สร้างความมั่นใจ

จากความรู้เรื่องการสัมภาษณ์ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการสัมภาษณ์จำเป็นต้องอาศัยเวลาสำหรับการฝึกฝน เพื่อให้เกิดความชำนาญและความคล่องตัวทั้งในด้านการนำการสนทนาเพื่อไปสู่เป้าหมายของการสัมภาษณ์ จำเป็นต้องมีการฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมอยู่เสมอๆ ความตั้งใจ การหมั่นเป็นผู้สังเกตและประเมินตนเองทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน ย่อมช่วยให้ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ที่มีความชำนาญในการสัมภาษณ์ได้ สิ่งหนึ่งที่พึงระลึก คือ แม้ผู้สัมภาษณ์จะปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ผู้ถูกสัมภาษณ์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นทักษะการสัมภาษณ์จึงเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาอยู่เสมอๆ

2. ทักษะการเยี่ยมบ้าน (Home Visiting)

การเยี่ยมบ้านเป็นวิธีการอย่างหนึ่ง ที่ใช้สำหรับการแสวงหาข้อเท็จจริงประกอบการสัมภาษณ์ในขั้นแรกๆ และการกำหนดแนวทางการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการติดตามผลและประเมินผลให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

3. ทักษะการให้คำแนะนำปรึกษา

การให้คำปรึกษาเป็นทักษะทางวิชาชีพ (professional skill) อย่างหนึ่งทางด้านสังคมสงเคราะห์ นักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้นำกระบวนการแนะแนว มาใช้ร่วมกับการให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือผู้รับบริการปรึกษาหรือผู้รับบริการตามแนวทางสังคมสงเคราะห์ การให้การปรึกษาเป็นงานหนึ่งที่นักสังคมสงเคราะห์ใช้ร่วมกับการสัมภาษณ์ โดยมีจุดประสงค์ให้การปรึกษาเป็นทักษะที่ช่วยให้นักสังคมสงเคราะห์สามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงของผู้รับบริการปรึกษา (นางลักษณ์ เอมประดิษฐ์, 2541: 34)

4. ทักษะการติดตาม (Follow up) และ ประเมินผล (Evaluation)

การติดตามและประเมินผล จะช่วยให้นักสังคมสงเคราะห์ทราบถึงผลการทำงานว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือมีปัญหาและอุปสรรคใด เพื่อที่จะนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนแผนและแก้ไขตามสถานการณ์ รวมทั้งช่วยให้นักสังคมสงเคราะห์ตัดสินใจที่จะแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และกระทำได้อย่างทันที่

การปฏิบัติงานจะใช้การติดตามและประเมินผลในกรณีดังต่อไปนี้

1) เมื่อมีผู้มาขอรับบริการในขณะที่ทำการแรกรับ ผู้ปฏิบัติงานต้องทำการตัดสินใจต่อสภาพธรรมชาติเบื้องต้นของปัญหา ประเมินความสามารถของบุคคล ความพร้อม และความเหมาะสมของการให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานกับผู้มาขอรับบริการ ดังนั้นในขั้นตอนนี้การประเมินผลเบื้องต้นจึงมีความจำเป็นต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์

2) การติดตามความเป็นไปของผู้รับบริการถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยต้องประเมินถึงทัศนคติ สภาพทางอารมณ์ การแสดงออก และความสามารถในการแก้ไขปัญหาของผู้มาขอรับบริการ โดยจะต้องประเมินตั้งแต่จุดแรกที่มีการพบ จนถึงขั้นตอนที่ยุติการให้ความช่วยเหลือว่าผู้มาขอรับบริการได้รับประสบการณ์อย่างไรบ้างจากผลการให้ความช่วยเหลือ

3) เมื่อสิ้นสุดกระบวนการให้ความช่วยเหลือ โดยประเมินความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นกับผู้มาขอรับบริการ การประเมินว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายทั้งของผู้มาขอรับบริการและหน่วยงาน

4) ความเห็นของผู้มาขอรับบริการต่อการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงาน และวิธีการให้ความช่วยเหลือว่ามีประโยชน์ต่อผู้มาขอรับบริการมากน้อยเพียงใด และหน่วยงานจะต้องทำการปรับปรุงให้เกิดประโยชน์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มาขอรับบริการ

5) การประเมินขั้นตอนต่างๆของการให้ความช่วยเหลือ ควรมีการติดตามและประเมินผลเพื่อปรับปรุงการให้บริการและการปฏิบัติงานของผู้ทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.5.3 จรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์

นักสังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพที่ทำงานกับมนุษย์ โดยเฉพาะการทำงานกับบุคคล กลุ่มและชุมชนที่ประสบปัญหาหรือได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ต่างๆ จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เพื่อไม่ให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมอันอาจจะเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น ดังนั้นนักสังคมสงเคราะห์จึงควรได้รับการฝึกฝนอบรมให้ตระหนักและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพไว้เป็นหลักยึดถือประจำตัว

สภาวิชาชีพซึ่งเป็นองค์กรตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพ ได้กำหนดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพไว้เป็นกรอบระเบียบปฏิบัติเพื่อให้นักสังคมสงเคราะห์ใช้ยึดถือในการปฏิบัติงานกับผู้รับบริการ การดำรงไว้ซึ่งจริยธรรมหรือจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เป็นการสะท้อนถึงความรับผิดชอบที่วิชาชีพพึงมีต่อประชาชนที่เป็นผู้รับบริการและต่อสังคมส่วนรวม

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ได้จัดทำจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ โดยให้คำนิยาม ไว้ดังนี้ (สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์: 2559: 3-9)

จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ หมายถึง หลักความประพฤติปฏิบัติ ที่อยู่บนฐานของการเคารพสิทธิ ศักดิ์ศรี และความเป็นมนุษย์ เป็นหลักที่ได้รับการยอมรับ เป็นคำนิยามของวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ยึดถือปฏิบัติ อันนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน พัฒนาคุณภาพเชิงวิชาชีพ ตลอดจนรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และสถานะของวิชาชีพ

จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ แบ่งเป็น 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง
2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
3. จรรยาบรรณต่อผู้ใช้บริการ (บุคคล กลุ่ม ชุมชน)
4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น
5. จรรยาบรรณต่อองค์กรที่สังกัด
6. จรรยาบรรณต่อสังคม

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง

ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะนักวิชาชีพ และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เสียสละ มีคุณธรรม ประพฤติตนอยู่ในกรอบวัฒนธรรมและบริบทที่เหมาะสม ตลอดจนเพิ่มพูนความรู้และทักษะอยู่เสมอ

1.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงประพฤติปฏิบัติตนในกรอบวัฒนธรรม และบริบทที่เหมาะสม ละเว้นความประพฤติที่จะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อตนเองและวิชาชีพ

1.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

1.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และเสียสละ

2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดมั่นในหลักวิชาการทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รักษาเกียรติภูมิ และส่งเสริมวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

2.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงปฏิบัติงานโดยยึดความถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้านสังคมสงเคราะห์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงมาตรฐานการปฏิบัติงานของวิชาชีพสังคม

สงเคราะห์

2.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงรักษาเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพ ไม่นำวิชาชีพไปแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และกระทำในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีความรู้ความสามารถในการจัดการความรู้ เพื่อยกระดับไปสู่งานวิชาการหรืองานวิจัย ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการและความก้าวหน้าในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการสอนงาน การนิเทศงาน และการศึกษาสังคมสงเคราะห์

3. จรรยาบรรณต่อผู้ใช้บริการ (บุคคล กลุ่ม ชุมชน)

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดถือประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการ โดยเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ สิทธิความเป็นส่วนตัว รักษาความลับของผู้ใช้บริการ ยึดหลักการมีส่วนร่วมและรักษาสัมพันธ์ทางวิชาชีพ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อผู้ที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ทั้งนี้หมายรวมถึงการพิทักษ์คุ้มครอง และพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล กลุ่ม ชุมชน

3.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของปัจเจกบุคคล โดยปราศจากอคติทั้งปวง

3.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดหลักการดำเนินงานเพื่อเสริมพลังอำนาจของผู้ใช้บริการ ให้เกิดความเข้มแข็ง เชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้พิทักษ์สิทธิของตนเอง กลุ่ม ชุมชน

3.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดหลักการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม เชื่อในศักยภาพ เคารพสิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเองของผู้ใช้บริการ โดยยึดถือประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ

3.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงรักษาความลับของผู้ใช้บริการ และไม่นำข้อมูลไปสื่อสาร หรือเผยแพร่ต่อสาธารณะ โดยไม่ได้รับการยินยอมจากผู้บริการและ/หรือผู้เกี่ยวข้อง เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ของผู้ใช้บริการ และการรักษาไว้ซึ่งสวัสดิภาพความปลอดภัยของชีวิต ซึ่งต้องกระทำอย่างระมัดระวัง

3.5 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงรักษาสัมพันธ์ทางวิชาชีพตลอดกระบวนการให้บริการกับผู้ใช้บริการ ครอบครัว กลุ่ม ชุมชน

3.6 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงถือเป็นความรับผิดชอบในการพิทักษ์คุ้มครอง และพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล กลุ่ม และชุมชน

4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเคารพ ให้เกียรติ สนับสนุนความร่วมมือในการทำงาน เป็นเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการและวิชาชีพ

4.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงให้เกียรติ เคารพในสิทธิ หน้าที่และขอบเขตความ รับผิดชอบของผู้ร่วมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น

4.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ใน การปฏิบัติภารกิจ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ

4.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงให้ความสำคัญของการทำงานร่วมกับผู้ร่วม วิชาชีพเดียวกันและกับผู้ร่วมงานในสาขาวิชาชีพอื่นๆ ทั้งในและนอกหน่วยงาน

4.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงไม่ส่งเสริม ไม่เพิกเฉย หรือปกป้องการประพฤติ ผิดของผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น เพื่อผลประโยชน์แห่งตนหรือผู้กระทำการนั้นๆ

4.5 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเคารพในสิทธิการเป็นเจ้าของงานและผลงาน โดยไม่นำงานและผลงานของผู้อื่นไปแอบอ้างว่าเป็นของตน

5. จรรยาบรรณต่อองค์กรที่สังกัด

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงส่งเสริม รักษา และพัฒนาองค์กรเพื่อประโยชน์สูงสุด ต่อผู้ใช้บริการ รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อองค์กรที่ตนสังกัด

5.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาองค์กร ให้ดำเนินนโยบาย/แนวทางปฏิบัติงานที่คำนึงถึงความเป็นธรรม ผลประโยชน์สูงสุดและการพิทักษ์ สิทธิของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ

5.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงใช้ทรัพยากรขององค์กรด้วยความคุ้มค่าและเกิด ประโยชน์สูงสุด

5.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงส่งเสริม สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมใน การทำงานที่เป็นมิตร

5.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงตระหนักถึงการดำรงรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิของ องค์กร

6. จรรยาบรรณต่อสังคม

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่จะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

6.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเข้าใจสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการทางสังคม และมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการป้องกัน แก้ไข หรือขับเคลื่อนทางสังคม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในเชิงระบบ นโยบาย มาตรการ และกลไกต่างๆ

6.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ความเป็นธรรมทางสังคม และสันติสุขของสังคม

6.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยอมรับและเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้

2.5.4 พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556

พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556 เป็นกฎหมายสำคัญที่ใช้ในการควบคุมคุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ กฎหมายฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 8 ก ลงวันที่ 24 มกราคม 2556 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม 2556 เป็นต้นมา โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

โดยมีการให้คำนิยามไว้ในมาตรา 3 ดังนี้

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต” หมายความว่า วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (License of Clinical Social Work: LCSW) หรือเรียกโดยย่อว่า “ใบอนุญาต” (License)

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556

1. ให้จัดตั้งองค์กร สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อควบคุมมาตรฐานจรรยาบรรณ ส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ให้ความช่วยเหลือหรือบริการทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2. กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ดังต่อไปนี้

2.1 การรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

2.2 กำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.3 จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.4 ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต

2.5 ออกหนังสืออนุมัติหรืออนุมัติบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตสาขาต่างๆ

2.6 ออกคำสั่งสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจรรยาบรรณ

2.7 ส่งเสริมการศึกษา การอบรม และการวิจัย ในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และหน่วยงานทางสังคมสงเคราะห์

2.8 รับรองปริญญาของสถาบันต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิก

2.9 ให้ความเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษา

2.10 ผดุงไว้ซึ่งเกียรติ สิทธิ ความเป็นธรรม และส่งเสริมความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ความสามัคคี และสวัสดิการให้แก่สมาชิก

2.11 เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของประเทศไทย

2.12 ดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

3. คณะกรรมการสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานรัฐ สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย สถาบันการศึกษาสังคมสงเคราะห์ องค์กรสาธารณประโยชน์ และสมาชิกสามัญ

4. การควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

4.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต เป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

4.2 ห้ามผู้ใดประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต โดยมีได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพ ผู้ที่ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

4.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

4.4 โทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มีดังนี้

- (1) ตักเตือนเป็นหนังสือ
- (2) ภาคทัณฑ์
- (3) พักใช้ใบอนุญาตโดยกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองปี
- (4) เพิกถอนใบอนุญาต

4.5 ห้ามผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตซึ่งอยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตไปประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต หรือแสดงให้เห็นผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีสิทธิประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ผู้ที่ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

2.5.5 นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพในประเทศไทย

ข้อมูลนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในปีพ.ศ.2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,907 คน เป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จำนวน 2,125 คน (ตารางที่ 1.2)

ตารางที่ 1.2 จำนวนสมาชิกสามัญและผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

พ.ศ.2556 – 2561

ข้อมูลสมาชิก	ปี พ.ศ.					
	2556	2557	2558	2559	2560	2561
สมาชิกสามัญ	931	1,330	1,698	2,175	2,808	2,907
สมาชิกสามัญที่ได้ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	684	724	940	1,096	2,035	2,125

ที่มา: สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และคณะ, 2561. หน้า 20. (ข้อมูล ณ วันที่ 23 พฤษภาคม 2561)

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปณณพัฒน์ วงศ์ประเสริฐสุข (2552:21) ศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รุ่นปีการศึกษา 2550 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตเห็นว่าคุณสมบัติต่างๆที่ได้รับจากการเรียนตลอดหลักสูตรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับดีมาก แต่สิ่งที่ควรปรับปรุงคือทักษะด้านภาษาอังกฤษ สำหรับผลการประเมินจากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าคุณสมบัติของบัณฑิตทั้งในด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนสิ่งที่ควรปรับปรุงมีความคิดเห็นสอดคล้องกับบัณฑิตที่ประเมินตนเองคือ ความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ

สมศักดิ์ นัคลาจารย์ (2556: 50-54) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2555 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของตนเอง โดยรวมเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก (ค่าเฉลี่ย 4.12) ข้อเสนอแนะของบัณฑิตต่อการจัดการเรียนการสอน คือ ความรู้ความสามารถใน

การใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน เนื่องจากนักศึกษาขาดทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ ใน ส่วนของบุคลิกภาพ นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก การตัดสินใจช้าและขาด ความกระตือรือร้น

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเห็นว่า บัณฑิตมีความสามารถเป็นที่น่าสนใจมาก (ร้อยละ 4.19) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการ ทำงานมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย 4.53) ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) ด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.32) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าบัณฑิต ที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2555 เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ แต่ยังมีจุดอ่อนบางประการที่ต้อง พัฒนาการเรียนการสอนต่อไป โดยเฉพาะด้านเทคนิค/ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ การคิดวิเคราะห์ การเชื่อมโยง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์ และการใช้ภาษาอังกฤษ

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2557: 73-77) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะการมีงานทำของ บัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการ สังคม ปีการศึกษา 2557 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 88.5) มีระยะเวลาใน การได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 45.8) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 50.6) ที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 63.5) ทำงานใน ตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 49.4) มีความพึงพอใจกับงานที่ทำ ในปัจจุบันมาก (ร้อยละ 64.7) และบัณฑิตได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 38.8)

การประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อ บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education: TQF) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.01$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคม สงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาผล การประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตในมุมมองของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) 2) ด้านความรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) 3) ด้านทักษะทางปัญญา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 55.31) และคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 29.78)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2558: 84-94) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2558 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 88.6) ระยะเวลาในการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 52.0) ในระยะเวลา 1 ปีไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรก (ร้อยละ 63.5) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 60.0) ที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 77.6) ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 50.6) มีความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบันมาก (ร้อยละ 64.7) และบัณฑิตได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 48.2)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education: TQF) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.85$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตในมุมมองของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) 2) ด้านความรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) 3) ด้านทักษะทางปัญญา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.57$) 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 63.50) และคุณลักษณะที่ควรปรับปรุง คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 50.00)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2559: 91-94) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2559 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.2) ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 41.4) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 57.4) ทำงานที่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 56.5) มีความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบันมาก (ร้อยละ 56.5)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.84$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.02$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.78$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.75$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.65$) เรียงตามลำดับ โดยที่ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.60$) ได้รับการประเมินต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ส่วนที่เป็นจุดอ่อนหรือข้อควรต้องปรับปรุงของบัณฑิตคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รายงานสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ภาพรวมทั้งประเทศ ของปีการศึกษา 2560 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว ร้อยละ 65.41 ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ ร้อยละ

31.15 ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 1.17 และกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 2.28 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2561: 91-94) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.3) ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 37.5) ส่วนใหญ่ทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 42.3) รองลงมาคือ หน่วยงานราชการ (ร้อยละ 35.6) และธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว (ร้อยละ 13.5) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานไม่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 59.6) ส่วนความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า บัณฑิตที่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 50.0) ใกล้เคียงกับบัณฑิตที่ตอบว่า รู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 49.0)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ รองลงมาคือ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.21$) โดยที่ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.63$) ได้รับการประเมินต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 53.8) ส่วนที่เป็นจุดอ่อนหรือข้อควรต้องปรับปรุงของบัณฑิตคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 50.0)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2562: 49-55, 75) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 80.3) ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.2) ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรกมาแล้ว (ร้อยละ 63.6) ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 62.3) รองลงมาคือ บริษัทเอกชน (ร้อยละ 20.7) และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 11.3) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคม

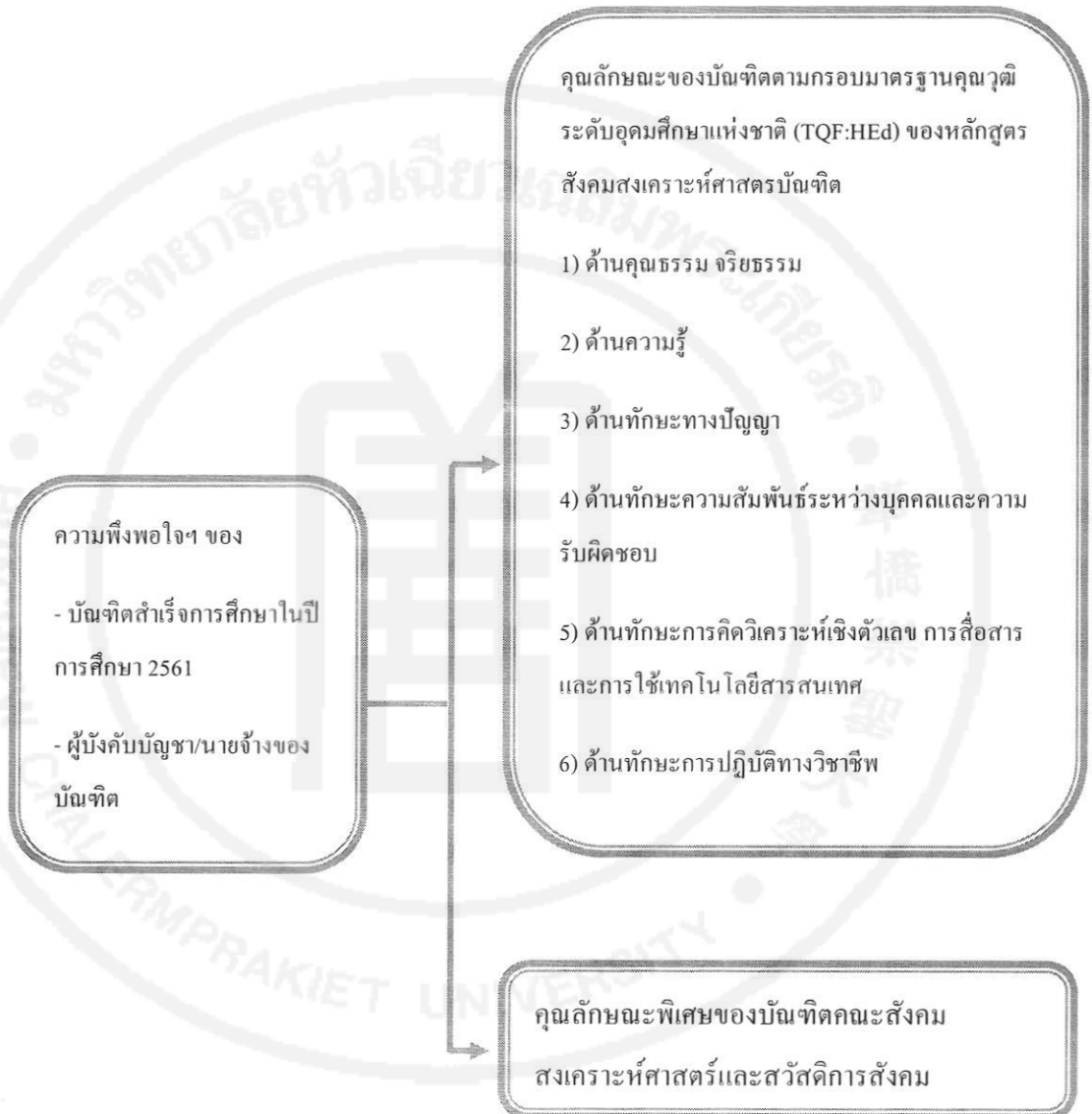
สงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 69.8) ด้านความพึงพอใจงานในปัจจุบัน พบว่า มีสัดส่วนเท่ากันระหว่างบัณฑิตที่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 49.1) และบัณฑิตที่รู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 49.1)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.83$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.22$) ส่วนด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.54$) ได้รับการประเมินต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รายงานสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ภาพรวมทั้งประเทศ ปีการศึกษา 2562 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว ร้อยละ 70.16 ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ ร้อยละ 26.16 ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 0.53 และกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 3.14 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2563)

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1. บัณฑิตระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561 จำนวน 87 คน โดยมีบัณฑิตมาฝึกซ้อมเข้ารับปริญญาบัตร จำนวน 81 คน กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของประชากรบัณฑิตทั้งหมดที่มาฝึกซ้อมรับปริญญาบัตร

2. ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำนวน 66 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 72.72

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเนื้อหาครอบคลุมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (ม.ค.อ.2) โดยมีแบบสอบถาม 2 ชุด ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ประเมินการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถามประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีงานทำ)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข

การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ 7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จำนวนรวมทั้งหมด 33 ข้อ

โดยข้อความที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's scale มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

วิธีการแปลผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามในส่วนนี้ ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ตามเกณฑ์ช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

1.2 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ เพื่อให้บัณฑิตแสดงความคิดเห็นในเรื่อง จุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิต ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามชุดที่ 1

แบบสอบถามชุดที่ 1 ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (pre-test) กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่กำลังฝึกภาคปฏิบัติ 3 อยู่ในหน่วยงานเป็นระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha

เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.83

3.2.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลการประเมินความพึงพอใจ และความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะ และความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต จำแนกตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ(7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จำนวนรวมทั้งหมด 33 ข้อ

ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's scale มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

วิธีการแปลผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามในส่วนนี้ ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ตามเกณฑ์ช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 ฟังพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 ฟังพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

1.2 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ เพื่อให้เห็นความคิดเห็นในเรื่อง จุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิต คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และข้อเสนอแนะอื่นๆ

ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามชุดที่ 2

แบบสอบถามชุดที่ 2 ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (pre-test) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่อาจารย์ภาคสนามในหน่วยงานที่ดูแลการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.85

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในวันช่อมย่อพิธีรับปริญญาบัตร วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2563 โดยให้บัณฑิตตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และฝากแบบสอบถามไปให้ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตและให้ส่งกลับคืนมาทางไปรษณีย์ รวมทั้งการติดตามทางโทรศัพท์ในภายหลัง

3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม IBM SPSS Statistics 22 ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ความสามารถในการทำงาน โดยการประเมินตนเองของบัณฑิต และการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต ใช้สถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5 การเสนอผลการวิจัย

นำเสนอข้อมูลและผลการวิจัยในรูปแบบการบรรยายประกอบตารางและแผนภูมิ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2562 ทำการสำรวจจากประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) บัณฑิตระดับปริญญาตรีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 และเข้ารับปริญญาบัตรจำนวน 81 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 (2) ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่มีงานทำ จำนวน 66 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 72.72 การเสนอผลการศึกษาในบทนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1.2 ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต

4.1.3 การประเมินคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ(7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1.4 ข้อเสนอแนะ ต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

4.2.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ(7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.2.3 ข้อเสนอแนะ ต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

จากตารางที่ 4.1 แสดงคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในปีการศึกษา 2561 มีคุณลักษณะดังนี้ บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 86.42) อายุของบัณฑิต พบว่า อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 45.68) รองลงมาคือ อายุ 24 ปี (ร้อยละ 29.63) ภูมิลำเนาของบัณฑิต พบว่า ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 30.86) รองลงมาคือ ภาคกลาง (ร้อยละ 17.28) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 17.28) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกรุงเทพฯมากที่สุด (ร้อยละ 17.28) รองลงมาคือ จังหวัด สมุทรปราการ (ร้อยละ 12.35) และจังหวัดนครนายก (ร้อยละ 4.94)

คุณลักษณะก่อนเข้าศึกษาในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม พบว่า วุฒิมัธยมศึกษาที่ใช้ในการสมัครเข้าเรียนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 51.85) รองลงมาคือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-คำนวณ (ร้อยละ 22.22) การสมัครเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 86.42) เหตุผลที่สมัครเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 74.07) และระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่สามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 79.01)

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	11	13.58
หญิง	70	86.42
รวม	81	100.00
2. อายุ (ปี)		
22 ปี	3	3.70
23 ปี	37	45.68
24 ปี	24	29.63
25 ปี	9	11.11
26 ปี	4	4.94
27 ปี	2	2.47
28 ปี	1	1.23
32 ปี	1	1.23
รวม	81	100.00
3. ภูมิลำเนา		
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	25	30.86
ภาคเหนือ	6	7.41
ภาคกลาง	14	17.28
ภาคใต้	13	16.05
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14	17.28
ภาคตะวันออก	6	7.41
ภาคตะวันตก	3	3.70
รวม	81	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. จังหวัดภูมิลำเนา		
<u>กรุงเทพฯ และปริมณฑล</u>		
กรุงเทพฯ	14	17.28
สมุทรปราการ	10	12.35
นนทบุรี	1	1.23
<u>ภาคเหนือ</u>		
เชียงราย	1	1.23
เชียงใหม่	1	1.23
ลำปาง	1	1.23
เลย	2	2.47
น่าน	1	1.23
<u>ภาคกลาง</u>		
พระนครศรีอยุธยา	1	1.23
เพชรบูรณ์	1	1.23
นครนายก	4	4.94
สระบุรี	2	2.47
ลพบุรี	3	3.70
พิษณุโลก	2	2.47
สุโขทัย	1	1.23
<u>ภาคใต้</u>		
กระบี่	1	1.23
ประจวบคีรีขันธ์	1	1.23
ตรัง	2	2.47
ปัตตานี	1	1.23
สุราษฎร์ธานี	2	2.47
ยะลา	1	1.23
นครศรีธรรมราช	2	2.47
นราธิวาส	1	1.23
ชุมพร	2	2.47

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
นครราชสีมา	1	1.23
สกลนคร	2	2.47
อุบลราชธานี	3	3.70
ร้อยเอ็ด	1	1.23
ศรีสะเกษ	2	2.47
ยโสธร	1	1.23
สุรินทร์	1	1.23
บุรีรัมย์	1	1.23
หนองคาย	1	1.23
ภาคตะวันออก		
ฉะเชิงเทรา	2	2.47
ชลบุรี	1	1.23
ตราด	1	1.23
ปราจีนบุรี	2	2.47
ภาคตะวันตก		
กาญจนบุรี	2	2.47
เพชรบุรี	1	1.23
ราชบุรี	1	1.23
รวม	81	100.00
5. ระดับการศึกษา ก่อนเข้าศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต	42	51.85
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-คำนวณ	18	22.22
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาอังกฤษ	9	11.11
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-สังคม	5	6.17
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-คอมฯ	1	1.23
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาจีน	5	6.17
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาญี่ปุ่น	1	1.23
รวม	81	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ต่อ)

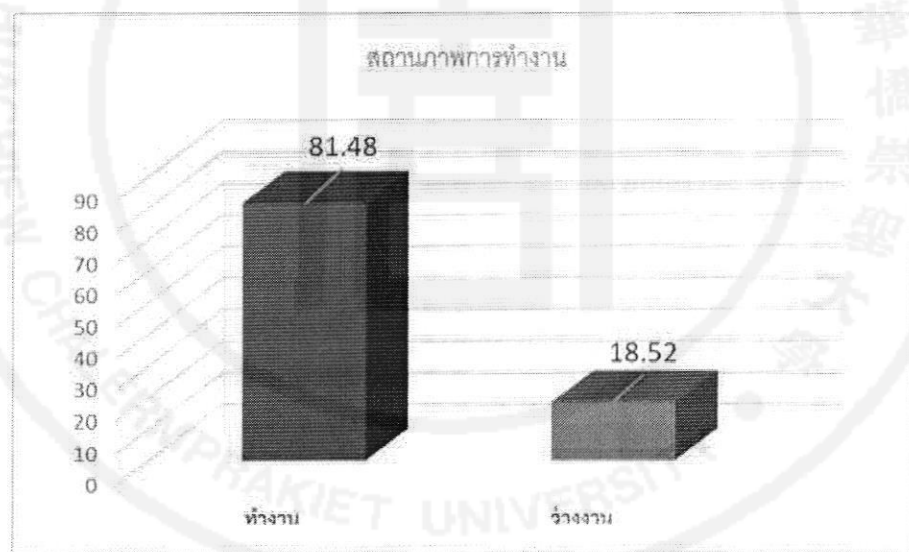
ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. การเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก	70	86.42
สมัครเข้าเรียนโดยเทียบโอนรายวิชาที่สามารถเทียบโอนได้	2	2.47
ย้ายคณะมาจากคณะอื่น (ย้ายภายในมหาวิทยาลัย)	9	11.11
รวม	81	100.00
7. เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
มีความสนใจ อยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์	60	74.07
เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น	8	9.88
เรียนจบแล้วมีงานทำ	5	6.17
ชื่อเสียงของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ	3	3.70
ต้องการเรียนจบปริญญาตรีสาขาใดก็ได้	4	4.94
ใกล้บ้าน	1	1.23
รวม	81	100.00
8. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา (ปี)		
4 ปี	64	79.01
4.5 ปี	2	2.47
5 ปี	9	11.11
5.5 ปี	1	1.23
6 ปี	2	2.47
7 ปี	3	3.70
รวม	81	100.00

4.1.2 ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิต จำนวนรวมทั้งสิ้น 81 คน ในวันทำการสำรวจเป็นผู้ที่มีงานทำ จำนวน 66 คน (ร้อยละ 81.48) ไม่ได้ทำงาน จำนวน 15 คน (ร้อยละ 18.52) (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำงาน	66	81.48
ไม่ได้ทำงาน	15	18.52
รวม	81	100.00

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงสถานภาพการทำงาน

จากตารางที่ 4.3 แสดงการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 98.77) ด้านความต้องการศึกษาต่อ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 58.02)

บัณฑิตกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อปริญญาโทด้านจิตวิทยา (ร้อยละ 27.27) รองลงมาคือ ปริญญาโทด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 15.15)

ตารางที่ 4.3 การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

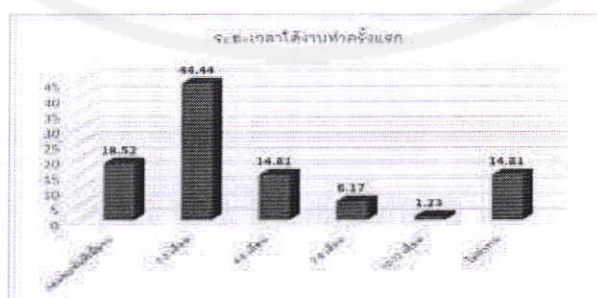
การศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การศึกษาต่อ		
ไม่ได้ศึกษาต่อ	80	98.77
ทำงาน (และกำลังศึกษาต่อ)	1	1.23
รวม	81	100.00
2. ความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	47	58.02
ต้องการศึกษาต่อ	33	40.74
กำลังศึกษาต่อ	1	1.23
รวม	81	100.0
3. หลักสูตรที่ต้องการศึกษาต่อ		
ปริญญาโท จิตวิทยา	9	27.27
ปริญญาโท สังคมสงเคราะห์	5	15.15
ปริญญาโท สังคมสงเคราะห์ บริหารกระบวนการยุติธรรม	3	9.09
ปริญญาโท บริหารทรัพยากรมนุษย์	3	9.09
ปริญญาโท สังคมสงเคราะห์ พัฒนาชุมชน	1	3.03
ปริญญาโท รัฐศาสตร์	1	3.03
ปริญญาโท บริหารธุรกิจ	1	3.03
ปริญญาโท อาชีววิทยาและทันตวิทยา	1	3.03
ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์	1	3.03
ต้องการศึกษาต่อด้านนิติศาสตร์	1	3.03
ต้องการศึกษาต่อด้านภาษา	1	3.03
ต้องการศึกษาต่อด้าน IT	1	3.03
ต้องการศึกษาต่อ ป.โท (ไม่ระบุสาขา)	5	15.15
รวม	33	100.00

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 44.44) รองลงมาคือ ได้งานก่อนจบหรือทันทีหลังสำเร็จการศึกษา (ร้อยละ 18.52)

ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรกมาแล้ว (ร้อยละ 69.14) รองลงมาคือ ยังไม่เคยทำงาน (ร้อยละ 13.63) และเปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง (ร้อยละ 11.11)

ตารางที่ 4.4 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระยะเวลาในการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา		
หางานได้ก่อนจบ หรือได้งานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา	15	18.52
หลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน	36	44.44
หลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน	12	14.81
หลังสำเร็จการศึกษา 7-9 เดือน	5	6.17
หลังสำเร็จการศึกษา 10-12 เดือน	1	1.23
ยังไม่เคยทำงาน	12	14.81
รวม	81	100.00
2. การเปลี่ยนงาน		
เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง	9	11.11
เปลี่ยนงานมาแล้ว 2 ครั้ง	4	4.94
ยังไม่เคยทำงาน	12	14.81
ไม่เคยเปลี่ยนงาน	56	69.14
รวม	81	100.00

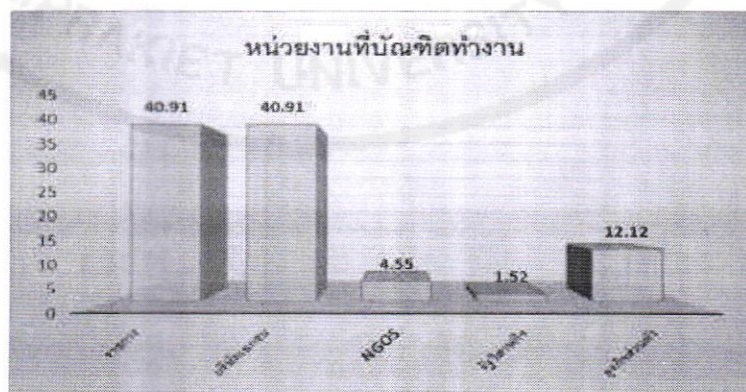
แผนภูมิที่ 4.2 แสดงระยะเวลาได้งานทำครั้งแรก

จากตารางที่ 4.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ ดังต่อไปนี้ ประเภทของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 40.91) เท่ากับ ทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 40.91) รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว (ร้อยละ 12.12) องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 4.55)

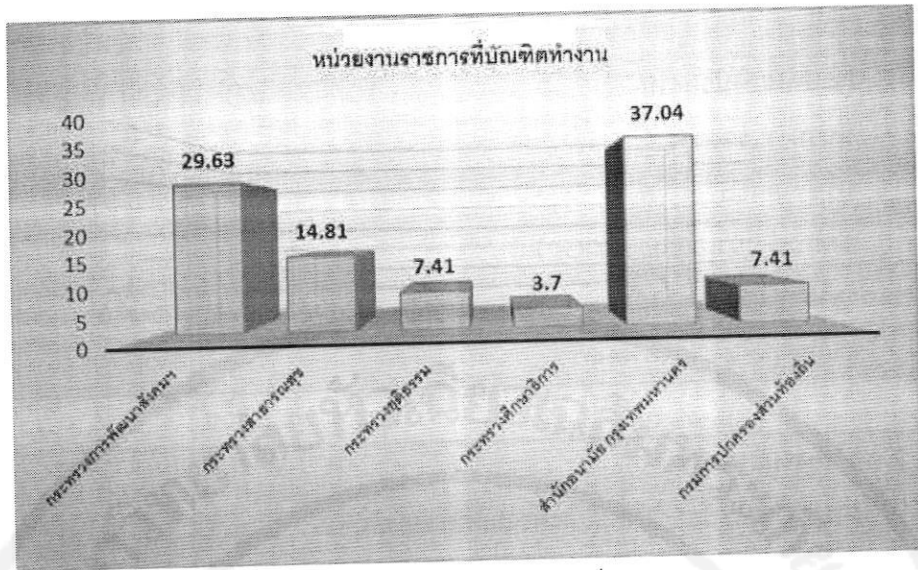
เมื่อพิจารณาหน่วยงานภาครัฐที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในสังกัดสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 37.04) รองลงมาคือ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 29.63) กระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 14.81)

ที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 75.76) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 9.09) และภาคใต้ (ร้อยละ 7.58) เมื่อพิจารณาจังหวัดที่ตั้งของหน่วยงานในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในจังหวัดกรุงเทพฯมากที่สุด (ร้อยละ 78.00) รองลงมาคือ จังหวัดสมุทรปราการ (ร้อยละ 12.00) และจังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 8.00)

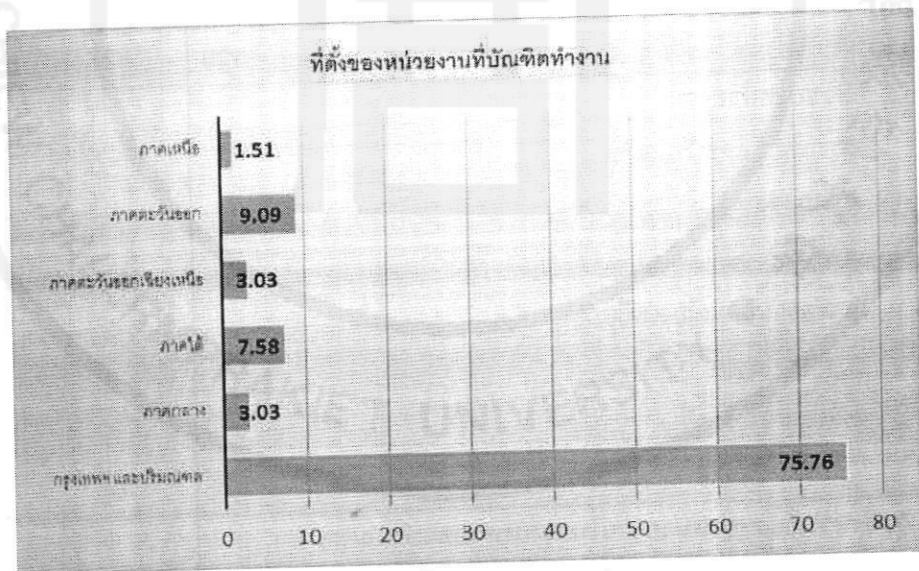
ตำแหน่งงานที่ทำ (ไม่รวมผู้ทำธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว) พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 18.97) รองลงมาคือ พนักงานช่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 15.52) เงินเดือนที่บัณฑิตได้รับ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 51.52) รองลงมาคือ ได้เงินเดือน 16,001 – 18,000 บาท (ร้อยละ 16.67) ส่วนลักษณะงานที่ทำ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 53.45)

แผนภูมิที่ 4.3 แสดงประเภทหน่วยงานที่บัณฑิตทำงาน

แผนภูมิที่ 4.4 แสดงหน่วยงานราชการที่บัณฑิตทำงาน

แผนภูมิที่ 4.5 แสดงที่ตั้งของหน่วยงานที่บัณฑิตทำงาน

ตารางที่ 4.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ประเภทของหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	27	40.91
บริษัทเอกชน	27	40.91
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	3	4.55
รัฐวิสาหกิจ	1	1.52
ธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว	8	12.12
รวม	66	100.00
2. หน่วยงานราชการ		
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	8	29.63
กระทรวงสาธารณสุข	4	14.81
กระทรวงยุติธรรม	2	7.41
กระทรวงศึกษาธิการ	1	3.70
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร	10	37.04
กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย	2	7.41
รวม	27	100.00
3. ที่ตั้งของหน่วยงาน		
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	50	75.76
ภาคกลาง	2	3.03
ภาคใต้	5	7.58
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2	3.03
ภาคตะวันออก	6	9.09
ภาคเหนือ	1	1.51
รวม	66	100.00
4. จังหวัดที่ตั้งของหน่วยงานในกรุงเทพฯและปริมณฑล		
กรุงเทพฯ	39	78.00
สมุทรปราการ	6	12.00
นนทบุรี	4	8.00
สมุทรสาคร	1	2.00
รวม	50	100.00

ตารางที่ 4.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ (ต่อ)

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ตำแหน่งงาน		
นักสังคมสงเคราะห์/ ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์	11	18.97
พนักงานช่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์	9	15.52
จนท.สนับสนุนปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์	1	1.72
จนท.ช่วยปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์	2	3.45
จนท. ศูนย์ฯ ป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว	2	3.45
จนท. ศูนย์ฯ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ฯ	1	1.72
พนักงานคุมประพฤติ	2	3.45
พนักงานจ้างทั่วไป อบต.	1	1.72
จนท.โครงการ	2	3.45
จนท.ธุรการ	4	6.90
ผู้ช่วยผู้จัดการ	1	1.72
พนักงานขาย	4	6.90
พนักงานดูแลลูกค้า	2	3.45
พนักงานบัญชี	2	3.45
พนักงานลูกค้าสัมพันธ์	2	3.45
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจสังคม	1	1.72
ครูโรงเรียนเอกชน	1	1.72
จนท.ฝ่ายบุคคล	3	5.17
ผู้ช่วยเภสัชกร	1	1.72
จนท. CSR ของบริษัท	1	1.72
พนักงาน call center	1	1.72
ธุรการฝ่ายขาย	1	1.72
จนท.บริหารคุณภาพ	1	1.72
จนท.ติดต่อประสานงาน	1	1.72
ผู้จัดการฝ่ายดูแลลูกค้า	1	1.72
รวม	58	100.00

ตารางที่ 4.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ (ต่อ)

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. เงินเดือนที่ได้รับ (บาท/เดือน)		
10,000 – 12,000 บาท	3	4.55
12,001 – 14,000 บาท	10	15.15
14,001 – 16,000 บาท	34	51.52
16,001 – 18,000 บาท	11	16.67
18,001 – 20,000 บาท	5	7.58
มากกว่า 20,000 บาท	3	4.55
รวม	66	100.00
7. ลักษณะงานที่ทำ		
เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม	31	53.45
ไม่เกี่ยวข้อง	27	46.55
รวม	58	100.00

จากตารางที่ 4.6 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 51.52) รองลงมาคือ รู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 46.97) และไม่พอใจ (ร้อยละ 1.52)

สำหรับเหตุผลที่บัณฑิตรู้สึกเฉยๆหรือไม่พอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า ค่าตอบแทนต่ำ (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ ขาดความมั่นคง (ร้อยละ 25.00) ขาดความก้าวหน้า (ร้อยละ 25.00)

ตารางที่ 4.6 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน

ความพึงพอใจกับงานที่ทำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ความพึงพอใจกับงานที่ทำ		
พอใจมาก	34	51.52
เฉยๆ	31	46.97
ไม่พอใจ	1	1.52
รวม	66	100.00

ตารางที่ 4.6 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ต่อ)

ความพึงพอใจกับงานที่ทำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. เหตุผลที่รู้สึกเฉยๆ/ไม่พอใจงานปัจจุบัน		
ค่าตอบแทนต่ำ	4	33.33
ขาดความมั่นคง	3	25.00
ขาดความก้าวหน้า	3	25.00
ระบบงานไม่ดี	1	8.33
ผู้ร่วมงานไม่ดี	1	8.33
รวม	12	100.00

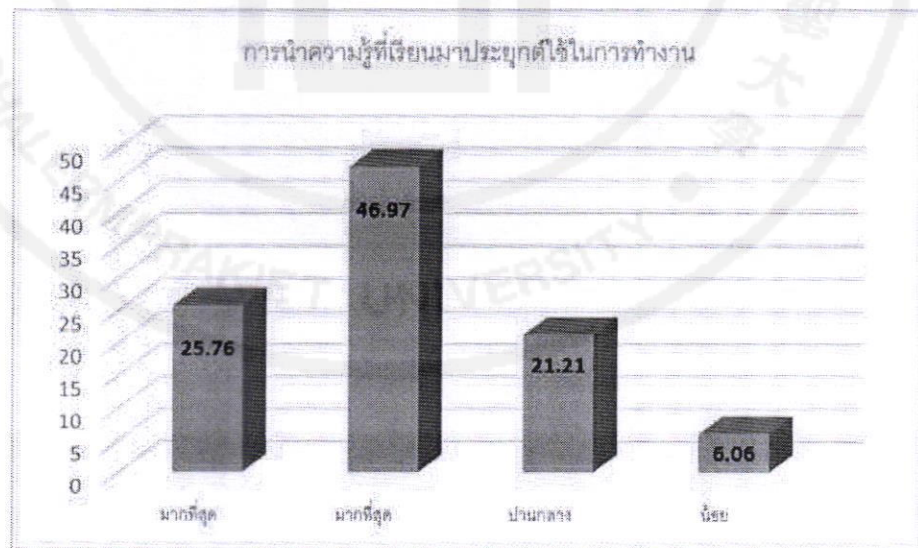

แผนภูมิที่ 4.6 แสดงความพึงพอใจงานปัจจุบัน

จากตารางที่ 4.7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ในระดับมาก (ร้อยละ 46.97) รองลงมาคือ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากที่สุด (ร้อยละ 25.76) นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ปานกลาง (ร้อยละ 21.21) และนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้น้อย (ร้อยละ 6.06) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

การนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	17	25.76
มาก	31	46.97
ปานกลาง	14	21.21
น้อย	4	6.06
รวม	66	100.00

แผนภูมิที่ 4.7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

4.1.3 การประเมินคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต

ผลการประเมินคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) (ตารางที่ 4.8) พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงาน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.87$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละคุณลักษณะของบัณฑิต พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.16$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.98$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.87$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.80$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.78$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.64$)

ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินความความสามารถในการทำงานของบัณฑิต

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.16	0.46	มาก
2. ด้านความรู้	3.80	0.64	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.87	0.59	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.98	0.58	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.64	0.61	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.78	0.76	มาก
ผลรวมคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน	3.87	0.51	มาก
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	4.06	0.52	มาก

1) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ตารางที่ 4.9) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 3 คุณลักษณะ คือ มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 4.42$) เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม ($\bar{X} = 4.28$) และมีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู ($\bar{X} = 4.26$) ส่วนคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ได้แก่ แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.20$) แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ($\bar{X} = 4.17$) ส่วนคุณลักษณะที่อยู่ในลำดับท้ายสุดคือ ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.64$)

ตารางที่ 4.9 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม

คุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.20	0.66	มาก
2. มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู	4.26	0.63	มากที่สุด
3. แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อสังคม และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	4.17	0.59	มาก
4. เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม	4.28	0.62	มากที่สุด
5. มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	4.42	0.61	มากที่สุด
6. ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.64	0.83	มาก
ภาพรวม	4.16	0.46	มาก

2) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้

การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านความรู้ (ตารางที่ 4.10) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านความรู้ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.90$) นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.81$) มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา ($\bar{X} = 3.75$) และรู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อ ยอดองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.74$)

ตารางที่ 4.10 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้

คุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา	3.75	0.75	มาก
2. นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน	3.81	0.82	มาก
3. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อ ยอดองค์ความรู้	3.74	0.74	มาก
4. รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.90	0.7	มาก
ภาพรวม	3.80	0.64	มาก

3) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา

การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านทักษะทางปัญญา (ตารางที่ 4.11) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.87$) โดยมีคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้แล้วนำข้อสรุปมาใช้ ($\bar{X} = 3.98$) สามารถประยุกต์ใช้และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.89$) สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.85$) และสามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.75$)

ตารางที่ 4.11 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะทางปัญญา

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้แล้วนำข้อสรุปมาใช้	3.98	0.69	มาก
2. สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์	3.75	0.60	มาก
3. สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.85	0.67	มาก
4. สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	3.89	0.74	มาก
รวม	3.87	0.59	มาก

4) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

การประเมินคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ตารางที่ 4.12) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.98$) โดยมีคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.10$) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.96$) สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.94$) และสามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม ($\bar{X} = 3.91$)

ตารางที่ 4.12 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม	3.91	0.71	มาก
2. สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม	4.10	0.68	มาก
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา	3.96	0.66	มาก
4. สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.94	0.70	มาก
รวม	3.98	0.58	มาก

5) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากตารางที่ 4.13 พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.01$) ความสามารถสรุปประเด็นและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 3.72$) มีวิจรรย์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.72$) สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.53$) และคุณลักษณะลำดับท้ายสุดที่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความสามารถใช้อังกฤษได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.23$)

ตารางที่ 4.13 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา	3.53	0.76	มาก
2. สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.72	0.71	มาก
3. มีวิจรรย์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	3.72	0.78	มาก
4. สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.01	0.72	มาก
5. สามารถใช้อังกฤษได้อย่างเหมาะสม	3.23	0.93	ปานกลาง
รวม	3.64	0.61	มาก

6) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

การประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ตารางที่ 4.14) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.78$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับ คือ มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟูและพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.81$) และมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.74$)

ตารางที่ 4.14 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์	3.81	0.76	มาก
2. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.74	0.82	มาก
รวม	3.78	0.76	มาก

7) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 4.15) พบว่า บัณฑิตประเมินความสามารถในการทำงานด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.06$) โดยมีคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.30$) ส่วนคุณลักษณะอื่นเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.20$) มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.16$) มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.11$) และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.11$)

ตารางที่ 4.15 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย	3.79	0.79	มาก
2. สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย	3.78	0.79	มาก
3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.16	0.60	มาก
4. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.30	0.66	มากที่สุด
5. มีจิตอาสา	4.20	0.66	มาก
6. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.11	0.72	มาก
7. มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา	4.07	0.74	มาก
8. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.11	0.76	มาก
รวม	4.06	0.52	มาก

8) คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

จากตารางที่ 4.16 บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ได้ประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 43.21) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 34.57) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 17.28) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 50.62)

ตารางที่ 4.16 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ

คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	28	34.57
2. ด้านความรู้	2	2.47
3. ด้านทักษะทางปัญญา	1	1.23
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	35	43.21
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1	1.23
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	14	17.28
รวม	81	100.00
คุณลักษณะที่ควรปรับปรุง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	1	1.23
2. ด้านความรู้	8	9.88
3. ด้านทักษะทางปัญญา	7	8.64
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	5	6.17
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	41	50.62
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3	3.70
7. ไม่มี	16	19.75
รวม	81	100.00

9) จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงจุดเด่นของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
ดังแสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3
2	ทักษะด้านการฝึกงาน มีระเบียบ มีลักษณะเฉพาะของคณะวิชาที่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น มีความอดทนและเรียบร้อย	1
3	ด้านการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ สามารถนำความรู้และทักษะต่างๆ ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเข้าใจและลึกซึ้ง	1
4	สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในด้านสังคมสงเคราะห์มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูผู้ที่มีปัญหา หรือประสบปัญหาทางสังคมได้ ช่วยเหลือเยียวยาจิตใจและพิทักษ์สิทธิ์ให้กับผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนต่างๆ ได้	1
5	บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนมีจิตสำนึกและยึดหลักจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงาน	2
6	มีความขยันและอดทนต่อการทำงาน	4
7	สามารถเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับบุคคล สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้เสมอ	1
8	การฝึกงานเยอะทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการทำงาน	1
9	จุดเด่นในเรื่องของทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ การฝึกให้ทุกคนมีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีการสร้างสัมพันธภาพที่ดี และการฝึกให้มีความอดทน รู้จักรับผิดชอบทางสังคม	1
10	การสร้างสัมพันธภาพและมีความรับผิดชอบ	3
11	บัณฑิตทุกคนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเข้าใจในการใช้ชีวิตร่วมกับคนในสังคม มีการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างง่าย	1
12	มีความรู้ความสามารถ ทักษะ หลักการทางด้านสังคมสงเคราะห์นำมาปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1
13	มีความตั้งใจในการทำงาน สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย มีอัธยาศัยดี สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้	2
14	ทักษะการเข้าสังคม ปรับตัวกับสภาพแวดล้อม	1

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
15	บัณฑิตมีความรู้และความเข้าใจในงานสังคมสงเคราะห์ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี	1
16	มีบุคลิกภาพดี เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย มีความสำนึกในจรรยาบรรณวิชาชีพอยู่ตลอด	1
17	สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือชุมชนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีการฝึกภาคปฏิบัติถึง 3 ครั้ง	2
18	มีความอ่อนน้อมถ่อมตน และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆได้ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในหน่วยงานได้	1
19	อาจารย์ทุกคนใจดี คอยช่วยเหลือนักศึกษาทุกอย่าง	1
20	มีประสบการณ์ในการฝึกงานค่อนข้างมาก สามารถปรับตัวเมื่อเข้าทำงานจริงได้รวดเร็ว เข้าใจกระบวนการทำงานได้ดี	2
21	มีความอดทน และจิตอาสาพร้อมช่วยเหลือสังคม	1
22	- การคิดไตร่ตรองข้อมูลด้วยเหตุผล - การใช้ภาษาทางการได้อย่างถูกต้อง - การเข้าใจผู้อื่น	1
23	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	2
24	พูดคุยกับผู้ให้บริการและแก้ไขปัญหาได้ดี	1
25	ปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี สามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาอื่นๆ	1
26	ความรักและความมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อทุกคน ความมีน้ำใจ	1
27	การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือกันในวิชาชีพ	2
28	มีความอดทน พร้อมทั้งจะเรียนรู้อยู่เสมอ	2
29	เป็นอาสาสมัคร มีจิตอาสาช่วยเหลือสังคม	1
30	ขยันอดทน มีความซื่อสัตย์	4
31	มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่และพร้อมเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปกติ	1
32	การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้ดี ทักษะที่เรียนนำมาประยุกต์ใช้ได้จริง	1
33	ฝึกงานทุกๆชั้นปีทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้และปฏิบัติงานจริง	1
34	บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์มีจุดเด่น เรื่อง การลงพื้นที่ปฏิบัติงาน เช่น ลงเยี่ยมผู้ให้บริการได้คล่องแคล่ว และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	1
35	ขยัน รับผิดชอบต่อหน้าที่	1
36	เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย มีความอ่อนน้อมถ่อมตน	1

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
37	สร้างสัมพันธภาพกับบุคคลในทุกระดับของการทำงานได้ดี	1
38	การทำกิจกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	1
39	ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	1
40	การมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	1
41	มีความขยัน สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง	1
42	มีความรู้ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ การวิเคราะห์ประเมินปัญหา สถานการณ์ในด้านต่างๆได้	1

10) สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	1
2	ทักษะความรู้เรื่องทฤษฎีการทำงานด้านสังคมสงเคราะห์	3
3	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ยังมีความรู้ในการทำโปรแกรมต่างๆ เช่น Excel ไม่ดีเท่าที่ควร รวมถึงการใช้โปรแกรมต่างๆในการเก็บฐานข้อมูล (สถิติ)	1
4	การใช้โปรแกรมต่างๆในการทำวิจัย	1
5	การใช้ภาษาอังกฤษ	7
6	ควรเพิ่มในเรื่องการใช้เทคโนโลยี และการใช้ภาษาอังกฤษ	1
7	ฝึกทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้มากขึ้น	2
8	จุดอ่อนที่ควรปรับปรุงคือ เรื่องการมาร่วมประชุมให้ตรงเวลา การรักษาเวลา	1
9	การใช้เทคโนโลยีต่างๆ	2
10	บัณฑิตยังต้องพัฒนาทักษะเชิงตัวเลขและการใช้เทคโนโลยี	1
11	ทฤษฎี ปรัชญา เชิงวิเคราะห์	2

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
12	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข	3
13	ควรมีการคิดวิเคราะห์เยอะๆ	1
14	ความอ่อนไหวต่อผู้ใช้บริการที่เป็นเด็กมีภาว่น่าสงสาร	1
15	ความรู้ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการทำงานสังคมสงเคราะห์ของนักศึกษายังไม่แน่นพอ	3
16	ความรู้เรื่องทักษะ ทฤษฎี และภาษาในวิชาชีพ ยังไม่เพียงพอ	2
17	พัฒนาและเพิ่มพูนองค์ความรู้เพิ่มเติม	1
18	ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง	1
19	ปรับปรุงทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และควรพัฒนาตนเองในเรื่องของภาษาต่างประเทศ	1
20	การใช้เทคโนโลยี การวิเคราะห์เชิงตัวเลข	1
21	ควรปรับเปลี่ยนการนำเสนองานเป็นแบบอินโฟกราฟฟิกให้มากขึ้น เนื่องจากการทำงานในหน่วยงานราชการ เมื่อปฏิบัติภารกิจเสร็จสิ้นจะมีการทำรายงานสรุปเป็นรูปภาพ อยากรุ้ให้องค์งมีความคล่องตัวในการทำงาน ถ้าหากเข้าทำงานในหน่วยงานราชการ	1
22	ด้านภาษาและเทคโนโลยี	1
23	- มีความขยัน อดทนต่อการทำงาน - มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่บุคคลอื่น และเข้าใจผู้คน	1
24	ไม่มีความมั่นใจในตนเอง และไม่มั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง	1
25	การคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	1
26	ทางด้านภาษาอังกฤษในงานสังคมสงเคราะห์	1

11) ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ดังแสดงในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ควรเน้นหนักในด้านทฤษฎีทางด้านสังคมสงเคราะห์ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้บริการ การมองปัญหาของผู้ใช้บริการให้ครอบคลุม	1
2	ควรเพิ่มการเรียนการสอนในด้านทฤษฎีสังคมสงเคราะห์ และควรมีคู่มือ/เทคนิคในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำมาใช้ในการประกอบการฝึกงาน	1
3	อยากให้หลักสูตรที่เน้นความรู้ สอดแทรกความสนุก ทำให้การเรียนไม่น่าเบื่อ	1
4	พัฒนาการเรียนการสอนให้เข้ายุคปัจจุบันมากขึ้น และเน้นการปฏิบัติงานจริง	1
5	ควรเพิ่มเติมในเรื่องของการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเรื่อยๆ	1
6	อยากให้เพิ่มรายวิชาที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการทำงาน เช่น ภาษา การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่หลากหลายเหมาะกับใช้ในสำนักงาน	1
7	เพิ่มเติมการใช้โปรแกรมพื้นฐานต่างๆ และภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญ	1
8	เน้นวิชาการเพิ่มมากขึ้น	1
9	ควรมีการเรียนการสอนแบบแบ่งสาขาวิชาตามความถนัด อาทิ การแพทย์ ครอบครัวและเด็ก สาธารณภัย และกระบวนการยุติธรรม	1
10	ควรแยกเป็นสาขาตามความถนัดและความสนใจของนักศึกษา	1
11	อยากให้สอนตามสาขาเหมือนเดิม และเน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ	1
12	ควรให้มีวิชาทางเลือกที่หลากหลาย และให้มีการฝึกภาคปฏิบัติด้านอื่นๆเพื่อให้มีประสบการณ์มากขึ้น	1
13	ดีอยู่แล้ว	1
14	ควรเพิ่มพูนความรู้ทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการทำงานสังคมสงเคราะห์	1
15	ควรมีวิชาที่เพิ่มทักษะการเอาตัวรอดจากการเกิดเหตุการณ์ต่างๆในการทำงาน และเพิ่มหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	1
16	ควรเพิ่มทักษะด้านภาษา และการใช้คอมพิวเตอร์ เนื่องจากเมื่อเรียนจบไปต้องใช้สิ่งเหล่านี้ค่อนข้างบ่อย	2
17	ขาดความรู้ ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี	1
18	การพัฒนาจิตใจให้ไม่อ่อนไหวในการทำงานกับกลุ่มเป้าหมาย	1

12) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	อยากให้พัฒนาเรื่องสิ่งของและความจำเป็นที่นักศึกษาควรจะมีในสถาบันของเราให้มากๆ ปรับปรุงและพัฒนาสื่อการสอนต่างๆให้มีความทันสมัย ดึงดูดให้นักศึกษาอยากเรียนมากขึ้น	1
2	ให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมทุกคน จะได้นำประสบการณ์ไปปรับใช้ในการทำงาน	1
3	มีการเชิญชวนให้นักศึกษามาเข้าร่วมให้มากขึ้น	1
4	อยากให้มีกิจกรรมที่สามารถประชาสัมพันธ์คณะ เพื่อที่จะสามารถเชิญชวนน้องมัธยมที่สนใจด้านนี้เข้ามาเรียน	1
5	ส่งเสริมให้นักศึกษาศึกษาดูงานในหน่วยงานต่างๆ	1
6	กิจกรรมควรเยอะกว่านี้ และควรให้การสนับสนุนนักศึกษามากกว่านี้	1

4.1.4 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน ของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ สวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ
สวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการ
สังคม ในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	อยากให้มามีกิจกรรมภายในห้องเรียนบ่อยๆเพื่อเป็นการผ่อนคลายและไม่ให้เกิด ความเบื่อหน่าย	1
2	ควรเพิ่มภาษาอังกฤษทางด้านสังคมสงเคราะห์	1
3	ควรมีการเรียนการสอนวิชาเชิงตัวเลขและการใช้เทคโนโลยี	1
4	อยากให้มีการเรียนการสอนที่ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติมากกว่านี้	1
5	ควรแยกสาขาเฉพาะด้าน	1
6	มีการจัดเวลาให้เหมาะสมกับนักศึกษาที่ต้องกลับบ้านทุกอาทิตย์	1
7	ดีมาก ปฏิบัติแบบนี้ไปเรื่อยๆ เพราะสนุกในการเรียน	1
8	อยากให้เน้นการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสทางเลือกมากยิ่งขึ้น	1
9	อยากให้มีการวิเคราะห์เคสเยอะๆ และฝึกการเขียนเคส	1
10	สอนให้สนุกและน่าเรียน	1
11	อยากให้นำสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันมาบูรณาการในการสอน เพื่อเป็นการ ฝึกฝนเตรียมตัวก่อนเข้าสู่การทำงาน และใช้ภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้น	1

4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างได้ทำการประเมินบัณฑิต และส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 72.72 (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ได้รับกลับคืน

การส่งคืนแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ส่งแบบสอบถามกลับคืน	48	72.72
ไม่ได้ส่งคืน	18	27.27
รวม	66	100.00

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ทำการประเมินบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.00) ตำแหน่งงานเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 72.92) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 54.17) และมีระยะเวลาที่ได้ร่วมงานกับบัณฑิตมากกว่า 6 เดือน - 9 เดือน (ร้อยละ 60.42) (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	12	25.00
หญิง	36	75.00
รวม	48	100.00
ระดับตำแหน่งในองค์กร		
ผู้บริหารระดับสูง/ เจ้าของกิจการ/ ผู้อำนวยการ/ผู้ปกครอง	5	10.42
ผู้บริหารระดับกลาง/ ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย	35	72.92
ผู้บริหารระดับต้น/ หัวหน้างาน	8	16.67
รวม	48	100.00

ตารางที่ 4.23 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเภทของหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	26	54.17
บริษัทเอกชน	20	41.67
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	2	4.17
รวม	48	100.00
ระยะเวลาที่เข้าร่วมงานกับบัณฑิต		
น้อยกว่า 3 เดือน	3	6.25
มากกว่า 3 เดือน – 6 เดือน	11	22.92
มากกว่า 6 เดือน – 9 เดือน	29	60.42
มากกว่า 9 เดือน	5	10.42
รวม	48	100.00

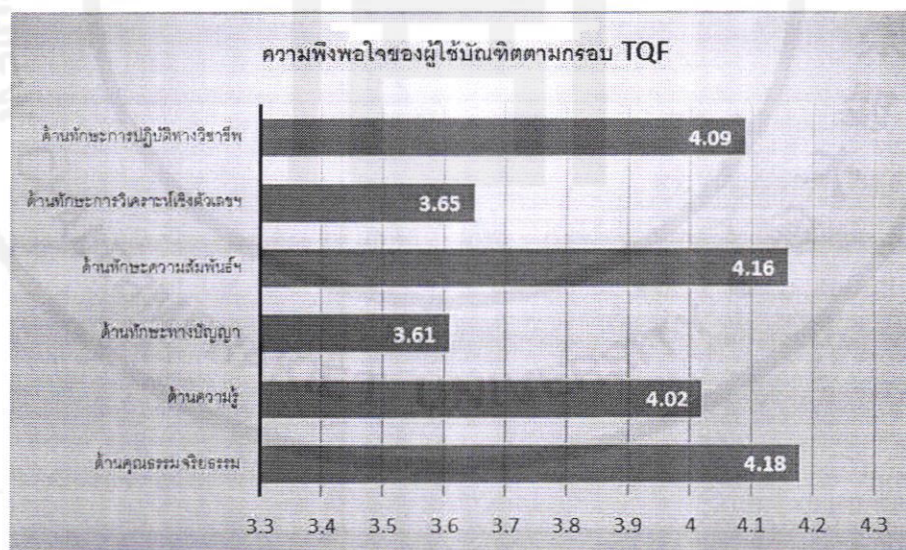
4.2.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) (ตารางที่ 4.24) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.95$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.19$)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตในมุมมองของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง 6 ด้าน เรียงตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.18$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.16$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.09$)

ตารางที่ 4.24 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.18	0.45	มาก
2. ด้านความรู้	4.02	0.72	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.61	0.44	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.16	0.61	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.65	0.76	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.09	0.61	มาก
ผลรวมคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน	3.95	0.47	มาก
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	4.19	0.49	มาก

แผนภูมิที่ 4.8 แสดงความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตตามกรอบ TQF

1) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้าน
คุณธรรม จริยธรรม

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ตารางที่ 4.25) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/
นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก
($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาคูณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเรียง
ตามลำดับ ได้แก่ มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 4.42$)
มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู ($\bar{X} = 4.31$)
แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ($\bar{X} = 4.23$)
เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนคุณลักษณะย่อยที่มี
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตาม
จรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.19$) และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.73$)

ตารางที่ 4.25 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม
จริยธรรม

คุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึง พอใจ
1. แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.19	0.39	มาก
2. มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู	4.31	0.47	มากที่สุด
3. แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	4.23	0.59	มากที่สุด
4. เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ของ องค์กรและสังคม	4.23	0.59	มากที่สุด
5. มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	4.42	0.50	มากที่สุด
6. ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.73	0.63	มาก
รวม	4.18	0.45	มาก

2) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านความรู้ (ตารางที่ 4.26) พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) โดยมีคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.15$) นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.04$) มีความรู้หลักการและทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา ($\bar{X} = 4.00$) และรู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.87$)

ตารางที่ 4.26 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้

คุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา	4.00	0.80	มาก
2. นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน	4.04	0.80	มาก
3. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้	3.87	0.89	มาก
4. รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.15	.74	มาก
รวม	4.02	0.72	มาก

3) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา (ตารางที่ 4.27) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจด้านทักษะทางปัญญาในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.61$) โดยมีคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้แล้วนำข้อสรุปมาใช้ ($\bar{X} = 3.73$) สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.67$) สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.67$) ส่วนคุณลักษณะที่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง คือ สามารถประยุกต์ใช้และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ($\bar{X} = 3.40$)

ตารางที่ 4.27 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างจำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ แล้วนำข้อสรุปมาใช้	3.73	0.45	มาก
2. สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์	3.67	0.48	มาก
3. สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.67	0.48	มาก
4. สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	3.40	0.87	ปานกลาง
รวม	3.61	0.44	มาก

4) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ตารางที่ 4.28) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.16$) โดยมีคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.40$) โดยมีคุณลักษณะด้านอื่นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม ($\bar{X} = 4.15$) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.06$) และสามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.02$)

ตารางที่ 4.28 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม	4.15	0.58	มาก
2. สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม	4.40	0.76	มากที่สุด
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	4.06	0.76	มาก
4. สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.02	0.70	มาก
รวม	4.16	0.61	มาก

5) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ตารางที่ 4.29) พบว่าผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.65$) โดยคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด คือ สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.25$) ส่วนคุณลักษณะอื่นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ สามารถสรุปประเด็นและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 3.77$) มีวิจรรย์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.77$) และสามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.75$) โดยคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง ได้แก่ สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 2.73$)

ตารางที่ 4.29 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา	3.75	1.02	มาก
2. สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.77	1.34	มาก
3. มีวิจรรย์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	3.77	1.09	มาก
4. สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.25	0.70	มากที่สุด
5. สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม	2.73	0.92	ปานกลาง
รวม	3.65	0.76	มาก

6) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ตารางที่ 4.30) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.09$) โดยคุณลักษณะย่อยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.08$) และมีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.10$)

ตารางที่ 4.30 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไขฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์	4.10	0.72	มาก
2. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.08	0.61	มาก
รวม	4.09	0.61	มาก

7) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่มีต่อผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

เมื่อพิจารณาผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 4.31) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.19$) โดยคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.46$) มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.42$) มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.33$) และมีความรับผิดชอบต่องาน ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนคุณลักษณะที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.15$) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.00$) เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X} = 3.98$) และสามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X} = 3.96$)

ตารางที่ 4.31 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย	3.98	0.64	มาก
2. สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย	3.96	0.74	มาก
3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.21	0.62	มากที่สุด
4. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.46	0.65	มากที่สุด
5. มีจิตอาสา	4.33	0.48	มากที่สุด
6. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.15	0.68	มาก
7. มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา	4.42	0.50	มากที่สุด
8. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.00	0.62	มาก
รวม	4.19	0.49	มาก

8) คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตประเมินว่า บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 4.32) มีคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 22.92) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 27.08)

ตารางที่ 4.32 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	11	22.92
2. ด้านความรู้	3	6.25
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4	8.33
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	24	50.00
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	6	12.50
รวม	48	100.00
คุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	-	-
2. ด้านความรู้	3	6.25
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4	8.33
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	-	-
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	13	27.08
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	2	4.17
7. ไม่มี	26	54.17
รวม	48	100.00

9) จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงจุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	เป็นบุคคลมีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ สามารถปฏิบัติงานได้ทันที แม้ไม่มีประสบการณ์มาก่อน โดยประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะที่มี	1
2	- มีความพร้อม กระตือรือร้นในการเรียนรู้ - สามารถเรียนรู้งานได้รวดเร็ว	1
3	ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีความกระตือรือร้น	1
4	มีความรู้ คุณธรรม มีความเข้าใจในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	1
5	ด้านความรับผิดชอบต่องานที่ การตรงต่อเวลา	1
6	มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	1
7	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	1
8	รับผิดชอบงานได้ดี ทำงานตามที่มอบหมายได้ดี	1
9	มีมนุษยสัมพันธ์ดี	1

10) สิ่งที่ต้องปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงสิ่งที่จะต้องปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 สิ่งที่ต้องปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	การสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นทักษะหนึ่งที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จและมีความจำเป็นในการประสาน การร่วมงานระหว่างประเทศ	1
2	ความละเอียดรอบคอบในมิติของการทำงานเอกสาร	1
3	อาจมีความรู้ไม่เต็มที่แต่สามารถเรียนรู้ฝึกฝนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1
4	มีความอ่อนไหวง่าย เอาตัวเองไปตัดสินโดยมีความรู้สึกร่วมไปกับผู้รับบริการมากเกินไป	1
5	การปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประสบการณ์มากขึ้น	ควรฝึกฝนและเพิ่มเติม 1
6	การควบคุมอารมณ์ขณะทำงาน	1

11) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่ จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน ดังแสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ความตั้งใจ อดทน และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	1
2	- ช่วยเหลือมีน้ำใจ - มีความเข้าใจในวิชาชีพ - มีความสามารถในการเรียนรู้ได้รวดเร็ว	1
3	มีสติ มีความรู้ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความรับผิดชอบ ใส่ใจ พร้อมจะเรียนรู้ตลอดเวลา	1
4	มีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น ตรงต่อเวลา	1
5	รับผิดชอบงาน สอนงานแล้วสามารถทำได้ดี มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีทักษะในการปฏิบัติงานที่มอบหมาย	1
6	มีคุณธรรมและจริยธรรมต่อองค์กรและสังคม	1
7	รับผิดชอบงานได้ดี มีความรู้และทักษะในงานสังคมสงเคราะห์	1
8	ความอดทนในการทำงาน	1

4.2.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

1. ควรให้มีการฝึกปฏิบัติที่หลากหลายสาขา และให้เน้นการทำงานเชิงวิจัยทางสังคมมากขึ้น
2. ปลุกฝังค่านิยมที่ดีต่อวิชาชีพ และเน้นทักษะการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ร่วมงาน ฝึกการเขียนเชิงวิชาการและงานเอกสาร
3. เป็นโอกาสอันดีที่บัณฑิตได้รับการศึกษาเรียนรู้ตรงสายงาน เพื่อเพิ่มทักษะประสบการณ์ในการทำงานและการใช้ชีวิตต่อไป
4. พัฒนาทักษะทางด้านภาษาเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2562 มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทำการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 และมาซ่อมเข้ารับปริญญาบัตร จำนวน 81 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และผู้บังคับบัญชานายจ้างของบัณฑิตที่มีงานทำ จำนวน 66 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 72.72

5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

5.1.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 86.42) อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 45.68) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 30.86) ส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 51.85) เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ พบว่า ส่วนใหญ่มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 74.07) และบัณฑิตสามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 79.01)

ในขณะที่ทำการสำรวจบัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.48) ไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 98.77) ด้านความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 58.02)

บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 44.44) ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรกแล้ว (ร้อยละ 69.14)

ประเภทของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 40.91) เท่ากับทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 40.91) รองลงมาคือ ธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว (ร้อยละ 12.12) องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 4.55) เมื่อพิจารณาหน่วยงานภาครัฐที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในสังกัดสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 37.04) รองลงมาคือ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 29.63) กระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 14.81)

ที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (ร้อยละ 75.76) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 9.09) และภาคใต้ (ร้อยละ 7.58) เมื่อพิจารณาดำรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 18.97) รองลงมาคือ พนักงานช่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 15.52) ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 51.52) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 53.45)

ความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 51.52) รองลงมาคือ รู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 46.97) โดยบัณฑิตส่วนใหญ่ได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 46.97) รองลงมาคือ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากที่สุด (ร้อยละ 25.76) และนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ปานกลาง (ร้อยละ 21.21)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินของบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงาน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.87$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) โดยค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของ

บัณฑิตแต่ละด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.16$) (2) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.98$) (3) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.87$) (4) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.80$) (5) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.78$) และ (6) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.64$)

บัณฑิตประเมินความสามารถในการทำงานด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาคคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด คือ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.30$) ส่วนคุณลักษณะอื่นเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.20$) มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.16$) มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.11$) และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.11$)

บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 43.21) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 34.57) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 17.28) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 50.62)

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตระดับปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 เป็นผู้ที่มีงานทำแล้วร้อยละ 81.48 ซึ่งอยู่ในระดับสูงกว่าภาวะการมีงานทำโดยเฉลี่ยของบัณฑิตระดับปริญญาตรีทั่วประเทศที่จบการศึกษาในปีเดียวกัน โดยภาวะการมีงานทำภาพรวมทั้งประเทศ ร้อยละ 70.69 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2563) นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลในปีที่ผ่านมาพบว่า ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตหลังสำเร็จการศึกษาภายใน 1 ปีเพิ่มขึ้นจาก 2 ปีที่ผ่านมา กล่าวคือ บัณฑิตสำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560 มีงานทำ ร้อยละ 80.30 และบัณฑิตสำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2559 มีงานทำ ร้อยละ 81.25 (ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์, 2562: 47; 2561: 48) เมื่อพิจารณาหน่วยงานที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน พบว่า บัณฑิตทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 40.91) เท่ากับทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 40.91) ซึ่งมีแนวโน้มทำงานในภาคราชการลดลงจากปีที่ผ่านมา กล่าวคือบัณฑิตสำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560 ทำงานในหน่วยงานราชการ ร้อยละ 62.26 จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าในปีนี้ หน่วยงานภาคราชการมีการเปิดรับสมัครเข้าทำงานใน

ตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ หรือตำแหน่งงานที่รับวุฒิสังคมสงเคราะห์ศาสตร์น้อย ซึ่งอาจมีข้อจำกัด มาจากกรอบอัตรากำลังของภาคราชการ โดยหน่วยงานราชการที่รับบัณฑิตเข้าทำงานในปีนี้ได้แก่ สำนักงานamay กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 37.04) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 29.63) กระทรวงสาธารณสุข (ร้อยละ 14.81) กระทรวงยุติธรรม (ร้อยละ 7.41) กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (ร้อยละ 7.41) และกระทรวงศึกษาธิการ (ร้อยละ 3.70) ตามลำดับ

5.1.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ทำการประเมินบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.00) ตำแหน่งงานเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 72.92) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 54.17) และมีระยะเวลาทำงานกับบัณฑิตมากกว่า 6–9 เดือน (ร้อยละ 60.42)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.18$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.16$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.09$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.02$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.65$) และด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.61$)

ผลการศึกษารั้ครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมศักดิ์ นัคลาจารย์ (2556: 38-39) พบว่าผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เด่นชัดคือ การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเป็นมิตรต่อผู้ร่วมงาน และผลการวิจัยของศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2557: 79; 2558: 68-69, 2559: 93, 2560: 75, 2562: 74) พบว่า ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีปณิธานที่จะผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติกำหนดอัตลักษณ์ (Identity) ของมหาวิทยาลัยไว้ 3

ข้อ ได้แก่ 1. ยึดมั่นในคุณธรรม 6 ประการ คือ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู 2. ปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 3. คุณลักษณะ คือ พอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน 3. เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม (คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายบัณฑิตและฝึกซ้อม ปีการศึกษา 2561: 2) ดังนั้นในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จึงสอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักศึกษาทั้งในรายวิชาภาคทฤษฎี และการฝึกภาคปฏิบัติในหน่วยงาน การปลูกฝังให้เป็นผู้มีจิตอาสาในกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้นักศึกษาจะได้รับการฝึกฝนประสบการณ์เชิงวิชาชีพ โดยการฝึกภาคปฏิบัติในหน่วยงานที่เน้นให้ความสำคัญกับการยึดหลักจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ที่ผู้บังคับบัญชา/ นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน คือ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.46$) (2) มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.42$) (3) มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.33$) และ (4) มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.21$) ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวเป็นผลมาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมในรายวิชา กิจกรรมเสริมหลักสูตร การฝึกภาคปฏิบัติ 3 ครั้งในหน่วยงานสังคมสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม คือ การฝึกภาคปฏิบัติ 1 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 การฝึกภาคปฏิบัติ 2 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และการฝึกภาคปฏิบัติ 3 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 รวมทั้งกิจกรรมจิตอาสาในทุกชั้นปีการศึกษา ทำให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในกลุ่มเพื่อน และในหน่วยงานที่นักศึกษาฝึกภาคปฏิบัติ จากกระบวนการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาของหลักสูตรดังกล่าวมา จึงทำให้นักศึกษาเมื่อจบการศึกษามีความพร้อมในการทำงานได้ทันที มีจิตอาสา มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถปรับตัวเข้ากับหน่วยงานและผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการประเมินของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อสังคม (ร้อยละ 50.00) และด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 22.92)

ส่วนที่เป็นจุดอ่อนหรือข้อควรต้องปรับปรุงของบัณฑิตคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 27.08) ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับผลการสำรวจความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการ พบว่า แรงงานไทยยังมีทักษะต่ำกว่าความคาดหวัง

ของผู้ประกอบการ ทั้งทักษะด้านภาษาต่างประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์และการคำนวณ ทักษะการสื่อสาร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 68) และผลการวิจัยคุณลักษณะบัณฑิตของสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี (วิมานพร รูปใหญ่, 2555: 46-47) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2556: 5-8) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผน, 2557: 11) มหาวิทยาลัยพายัพ (สำนักวิจัย, 2557: 23-24) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (ฝ่ายแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กองพัฒนานักศึกษา, 2558: 27) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ (ประภาพรณ เปลี่ยนแก้ว และเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช, 2559: 140) คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ทรงสิริ วิชิรานนท์, อรุณี อรุณเรือง และเจนตา แก้วลาย, 2559: 1731) และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์, 2557: 66; 2558: 78, 2559: 85, 2561: 75, 2562: 93) ที่พบว่า ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างมีความพึงพอใจด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น รวมทั้งเป็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่ควรปรับปรุงตามผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ซึ่งทักษะดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญที่ทางหลักสูตรจะต้องนำมาพิจารณาทบทวนปรับปรุง กระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการสร้างเสริมทักษะ สมรรถนะที่จำเป็นกับการทำงานในสังคมเทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งเป็นข้อมูลสะท้อนกลับของผลผลิตของหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานและผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะต่อคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

1. ควรจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศให้กับนักศึกษาสังคมสงเคราะห์

2. ควรมีโครงการเสริมทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งการใช้โปรแกรมพื้นฐานในสำนักงาน และโปรแกรมเพื่อใช้ในการนำเสนองานที่หลากหลาย

5.2.2 ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงประเมินพัฒนาการคุณลักษณะตามกรอบ TQF ของนักศึกษา ตั้งแต่ชั้นปีที่ 3-4 และภายหลังสำเร็จการศึกษา โดยทำการศึกษาแบบติดตามระยะยาว (Longitudinal Research) เพื่อเปรียบเทียบผลการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน ของบัณฑิต

บรรณานุกรม

หนังสือ

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552.

คณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายบัณฑิตและฝึกซ้อม ประจำปีการศึกษา 2561. (2563). คู่มือฝึกซ้อมพิธีประสาทปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2561. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555). สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผน. (2557) ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อการทำงานของบัณฑิต ระดับปริญญาตรี ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง รุ่นปีการศึกษา 2555. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

ถาวร แสงอำไพ. (2554). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการของพนักงาน ทำอากาศยานตรัง. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์. (2541). การสังคมสงเคราะห์กับการให้คำปรึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปิ่นณพัฒน์ วงศ์ประเสริฐสุข. (2552). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รุ่นปีการศึกษา 2550. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

- ฝ่ายแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กองพัฒนานักศึกษา. (2558). รายงานการวิจัยความพึงพอใจของ
ผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
 ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2556). รายงานการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้
 บัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา
 2556.
- วิมานพร รูปใหญ่. (2555). การศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
 ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะ
 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2557). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของ
 ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา
 2557. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2558). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของ
 ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา
 2558. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2559). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
 แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2559.
 สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2561). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
 แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560.
 สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2562). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
 แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561.
 สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. (2559). **จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร:
สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์.

สมศักดิ์ นัคลาจารย์. (2556). **การศึกษาภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตและความพึงพอใจของ
ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จ
การศึกษาในปีการศึกษา 2555**. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579**.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพ. (2557). **รายงานคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพายัพในระดับปริญญาตรี
และระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ.

อัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์. (2553). **ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา**. วิทยาลัยพยาบาลบรม
ราชชนนี พะเยา สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.

สุรางค์รัตน์ วศินารมณ. (2542). **ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. (2551). **คู่มือการรับรองมาตรฐาน
การปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

บทความในวารสาร

ประภาพรณ เปลี่ยนแก้ว และเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช. (2559). **ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อ
สมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ**. ใน **วารสารพยาบาลตำรวจ**. ปีที่ 8
ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2559), หน้า 136-144.

เอกสารอื่นๆ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. เรื่อง ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558 ที่ ศธ.0506(1)/ ว1639 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2558.

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2563). จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่เรียนและสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรกำหนด. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563 จาก <https://gradeonline.hcu.ac.th/modules.php?name=ozaki6&file=print1&id=>.

ทรงสิริ วิชิรานนท์, อรุณี อรุณเรือง และเจนตา แก้วลาย. (2559). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามทัศนะผู้ใช้บัณฑิต ศึกษาเฉพาะกรณี บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2561 จาก http://repository.rmutr.ac.th/bitstream/handle/123456789/811/rmutrconth_164.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2559 จาก <http://msk-school.net/TRIED2542/keywords.html>.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2561 จาก <http://www.employ.mua.go.th/>.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2563). ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563 จาก <http://www.employ.mua.go.th/>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง
- - แบบสอบถามบัณฑิต

โครงการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2562

เรียน ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลการประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ในการนี้ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถาม หรือมอบหมายให้หัวหน้างานหรือผู้ที่สามารถประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตได้ตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และขอความกรุณาส่งคืนโดยใส่ซองจดหมายที่จำหน่ายซองไว้แล้วตามที่แนบมาพร้อมนี้ ภายในวันที่ 20 มีนาคม 2563

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ชื่อ – นามสกุลของบัณฑิต

ตำแหน่งงานของบัณฑิต

* โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

1. ชื่อหน่วยงาน โทรศัพท์.....
ที่อยู่.....
2. ตำแหน่งงานของท่านในหน่วยงาน.....
3. เพศ ชาย หญิง
4. อายุ..... ปี
5. ประเภทของหน่วยงาน
 - 1. หน่วยงานราชการ สังกัดกระทรวง.....
 - 2. บริษัทเอกชน 3. รัฐวิสาหกิจ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
6. ระยะเวลาที่ท่านทำงานเกี่ยวข้องกับบัณฑิต
 - 1. เป็นผู้บังคับบัญชา/หัวหน้างาน เป็นเวลา..... ปี.....เดือน
 - 2. เป็นผู้ร่วมงาน เป็นเวลา..... ปี.....เดือน
7. ลักษณะงานที่บัณฑิตทำตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์หรือไม่
 - ตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
 - ไม่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม						
1.1 แสดงออกถึงจิตสำนึก และตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ						
1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ชยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง						
1.3 แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม						
1.4 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆขององค์กรและสังคม						
1.5 มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์						

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
2. ด้านความรู้						
2.1 อธิบายความรู้หลักการ และทฤษฎีในรายวิชาที่เรียน						
2.2 บูรณาการความรู้ในรายวิชาที่เรียนกับการเรียนในสาขาวิชาชีพ						
2.3 รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้						
2.4 รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						
3. ด้านทักษะทางปัญญา						
3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมิน ข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ แล้วนำข้อสรุปมาใช้						
3.2 สามารถศึกษา วิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์						
3.3 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม						
3.4 สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป						
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						
4.1 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม						
4.2 สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำ และสมาชิกกลุ่ม						
4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา						
4.4 สามารถวางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้อง กับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
5.1 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา						
5.2 สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม						
5.3 มีวิจรณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ รวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและ นำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ						
5.4 สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
5.5 สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม						
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ						
6.1 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข พันฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการ ปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคม สงเคราะห์						
6.2 มีความสามารถความสามารถในการปฏิบัติทักษะ วิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม						
7.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย						
7.2 สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย						
7.3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม						
7.4 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้						
7.5 มีจิตอาสา						
7.6 มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ						
7.7 มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จ การศึกษา						
7.8 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

3. จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

4. จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

5. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงานของท่าน

.....

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประเมินการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีการทำงาน)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

*** โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ**

ชื่อ - นามสกุลของบัณฑิต

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่..... หมู่ที่..... หมู่บ้าน.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... E-mail

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่าง

- เพศ 1. หญิง 2. ชาย
- อายุ (นับถึงวันนี้)ปีเดือน
- สถานภาพสมรส 1. โสด 2. สมรส 3. หม้าย 4. หย่า 5. แยกกันอยู่
- ภูมิลำเนาอยู่จังหวัด.....
- ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม 1. มัธยมศึกษาปีที่ 6 สาย วิทย์-คณิต ศิลป์-คำนวณ อื่นๆระบุ..... 2. ปวช. 3. ปวส.

6. ท่านเข้าศึกษาในปีการศึกษา.....
7. ท่านเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม โดย
1. สมัครสอบเข้าเรียนเป็นครั้งแรก
2. สมัครสอบเข้าเรียนโดยมีการเทียบโอนรายวิชาที่สามารถเทียบโอนได้
3. ย้ายคณะมาจากคณะอื่น (ย้ายภายในมหาวิทยาลัย)
4. อื่นๆ ระบุ.....
8. เหตุผลที่ท่านสมัครเข้าเรียนในหลักสูตรนี้
1. มีความสนใจ อยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์
2. เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น
3. เรียนจบแล้วมีงานทำ
4. ชื่อเสียงของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
5. ต้องการเรียนจบปริญญาตรีสาขาใดก็ได้
6. อื่นๆ ระบุ.....
9. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา.....ปี เดือน
10. เกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา.....
11. ก่อนเข้าศึกษาที่คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ท่านเคยทำงานที่มีรายได้มาก่อนหรือไม่ (งานประจำ/งานชั่วคราว) 1. ทำ 2. ไม่เคยทำ
12. หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วท่านได้งานทำครั้งแรก เมื่อใด
1. หางานได้ก่อนจบการศึกษา หรือได้งานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา
2. หลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน 3. หลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน
4. หลังสำเร็จการศึกษา 7-9 เดือน 5. หลังสำเร็จการศึกษา 10-12 เดือน
6. มากกว่า 1 ปี 7. เป็นงานเดิมก่อนมาศึกษา หรือได้งานทำระหว่างศึกษา
8. ยังไม่เคยทำงาน
13. ตำแหน่งงานที่ทำครั้งแรก
14. ท่านเปลี่ยนงานมาแล้ว..... แห่ง ไม่เคยเปลี่ยนงาน ยังไม่เคยทำงาน
15. การศึกษาต่อ
1. ต้องการศึกษาต่อ ในหลักสูตร.....
2. ไม่ต้องการศึกษาต่อ
3. กำลังศึกษาต่อในหลักสูตร.....
16. สถานภาพการทำงานในปัจจุบัน
1. ทำงาน (รวมถึงประกอบอาชีพอิสระ/ กิจการส่วนตัว/ ช่วยงานครอบครัวที่ทำให้ท่านมีรายได้)
2. ทำงาน และกำลังศึกษาต่อในหลักสูตร.....
3. ไม่ได้ทำงาน (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 หน้า 3) เนื่องจาก.....
4. ไม่ได้ทำงาน เนื่องจากกำลังศึกษาต่อ (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 หน้า 3) ในหลักสูตร.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มิงานทำในปัจจุบัน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

1. ประเภทของหน่วยงานที่ทำ

1. หน่วยงานราชการ สังกัดกระทรวง.....
2. บริษัทเอกชน 3. รัฐวิสาหกิจ 4. อื่นๆ (ระบุ).....

2. ตำแหน่งงานที่ทำ.....

3. ลักษณะงานที่ทำตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์หรือไม่

- ตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
- ไม่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์

4. เงินเดือนที่ได้รับ จำนวน บาท/เดือน

5. ชื่อหน่วยงาน โทรศัพท์.....
ที่อยู่.....

6. ความพึงพอใจกับตำแหน่งงานในปัจจุบัน

1. พอใจมาก 2. เฉยๆ 3. ไม่พอใจ

ถ้า **ไม่พอใจ** โปรดระบุสาเหตุที่สำคัญที่สุดเพียง 1 ข้อ ต่อไปนี้

1. ค่าตอบแทนต่ำ 2. ขาดความมั่นคง 3. ขาดความก้าวหน้า
4. ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา 5. ระบบงานไม่ดี 6. ผู้ร่วมงานไม่ดี
7. อื่นๆ ระบุ.....

7. ท่านสามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เพียงใด

1. มากที่สุด 2. มาก 3. ปานกลาง
4. น้อย 5. น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
1.1 แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ					
1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู					
1.3 แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม					

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.4 เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กร และสังคม					
1.5 มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์					
1.6 ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
2. ด้านความรู้					
2.1 มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา					
2.2 นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน					
2.3 รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้					
2.4 รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					
3. ด้านทักษะทางปัญญา					
3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมิน ข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ แล้วนำข้อสรุปมาใช้					
3.2 สามารถศึกษา วิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์					
3.3 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการ และวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
3.4 สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป					
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
4.1 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม					
4.2 สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำ และสมาชิกกลุ่ม					
4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไข ปัญหา					
4.4 สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
5.1 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้า และเสนอแนวทางแก้ปัญหา					
5.2 สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
5.3 มีวิจรณ์ฐานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ รวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอ ข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ					
5.4 สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5.5 สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม					
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ					
6.1 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคม สงเคราะห์ ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข พันฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการ จัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์					
6.2 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคม สงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความ เข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม					
7.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย					
7.2 สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย					
7.3 มีความรับผิดชอบต่องสังคม					
7.4 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
7.5 มีจิตอาสา					
7.6 มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
7.7 มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา					
7.8 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1.คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. ด้านความรู้ 3. ด้านทักษะทางปัญญา
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ 7. ไม่มี

2.คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. ด้านความรู้ 3. ด้านทักษะทางปัญญา
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
7. ไม่มี

3. จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

4. จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

.....

.....

ภาคผนวก ข.

- ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558

ที่ ศธ 0506(1)/๒16๘๙

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
328 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

๘๔ ธันวาคม 2558

เรื่อง ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558

ตามที่ได้มีประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร
การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามเจตนารมณ์
ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 นั้น

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2558
พิจารณาเห็นว่าเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการกำหนดรายละเอียดของการบริหารและจัดการเรียน
การสอนให้เหมาะสมกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา จึงมีมติให้จัดทำประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา
เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558
ให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการจัดทำระบบเก็บข้อมูลรายละเอียดตามแนวทางของ มคอ.3-7
โดยสามารถปรับเปลี่ยนหัวข้อรายละเอียดให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถาบันได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึง
เจตนารมณ์ของการจัดทำ มคอ.3-7 ตามเอกสารแนบท้ายประกาศ และให้แต่ละหลักสูตรมีอิสระในการกำหนด
ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ใช้ในการติดตาม ประเมิน และรายงานคุณภาพของ
หลักสูตรประจำปีที่ระบุไว้ในหมวดที่ 1-6 ของแต่ละหลักสูตร ตามบริบทและวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต
ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา และสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ
สาขา/สาขาวิชา (ถ้ามี) หรือหากหลักสูตรใดมีความประสงค์จะกำหนดตัวบ่งชี้แบบเดิมก็สามารถทำได้
โดยหัวข้อและรายละเอียดของ มคอ.3-7 และตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน 12 ข้อ ที่ปรากฏในเอกสารแนบท้าย
ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นเพียงตัวอย่างและแนวทางในการดำเนินการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ศรีนิศ สิริธรรม)

สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

โทร. 0-2610-5378 , 0-2610 5379

เว็บไซต์: www.hec.or.th / www.ksa.or.th

โทรสาร 0-2354-5491 , 0-2354 5530

ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๘

ตามที่ได้มีประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตามเจตนารมณ์ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติตามประกาศดังกล่าว คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

๑. ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

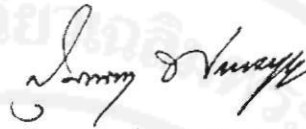
๒. ให้เพิ่มข้อความไว้ท้ายประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

“กรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดจะจัดทำรายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในลักษณะอื่น สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการจัดทำระบบเก็บข้อมูลรายละเอียดตามแนวทางของ มคอ.๓ มคอ.๔ มคอ.๕ มคอ.๖ และ มคอ.๗ โดยสามารถปรับเปลี่ยนหัวข้อรายละเอียดให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ได้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของการจัดทำ มคอ.๓ มคอ.๔ มคอ.๕ มคอ.๖ และ มคอ.๗” ตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

๓. ให้ถือว่าตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ จำนวน ๑๒ ตัวบ่งชี้ (ซึ่งคณะกรรมการการอุดมศึกษาเคยกำหนดไว้ในเอกสารแนบท้ายประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒) เป็นเพียงแนวทางเท่านั้น โดยสถาบันอุดมศึกษาสามารถกำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิได้เอง ซึ่งแต่ละหลักสูตรมีอิสระในการกำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ใช้ในการติดตาม ประเมินและ

รายงานคุณภาพของหลักสูตรประจำปีที่ผ่านมาในหมวดที่ ๑ - ๒ ของแต่ละหลักสูตร ตามบริบทและวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา ในระหว่างที่สถาบันอุดมศึกษายังไม่สามารถเสนอขอปรับตัวบ่งชี้ใหม่ได้แล้วเสร็จ ให้ใช้ตัวบ่งชี้เดิมก่อนได้ หรือหากหลักสูตรใดมีความประสงค์กำหนดตัวบ่งชี้แบบเดิมก็สามารถทำได้ กรณีหลักสูตรมีการปรับตัวบ่งชี้ใหม่ให้นำเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(รองศาสตราจารย์ คุณหญิงสมณฑา พรหมบุญ)

ประธานกรรมการการอุดมศึกษา

เอกสารแนบท้ายประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา
เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘
ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ตามที่ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อเป็นเครื่องมือให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จที่เป็นวงจรคุณภาพของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ประกอบด้วย แนวทางการออกแบบหลักสูตร รายวิชา กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการรายงานผลการดำเนินการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร รวมถึงการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอน รายละเอียดปรากฏในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น

เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระและมีหลักในการกำหนดรายละเอียดของการบริหารและจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา จึงกำหนดเฉพาะเจตนารมณ์ที่ควรคำนึงถึงในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาและหลักสูตร ไว้ในเอกสาร มคอ. ๓ - ๗ ดังต่อไปนี้

มคอ. ๓ รายละเอียดของรายวิชา

รายละเอียดของรายวิชา (Course Specification) หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการของแต่ละรายวิชาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องและเป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่วางแผนไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งแต่ละรายวิชาจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาความรู้ในรายวิชา แนวทางการปลูกฝังผลการเรียนรู้ ทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆ ที่นักศึกษา จะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา มีการกำหนดแผนการสอน ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน วิธีการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลในรายวิชา ตลอดจนหนังสือหรือสื่อทางการอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การประเมินรายวิชา และกระบวนการปรับปรุง

มคอ. ๔ รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (Field Experience Specification) หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการในรายวิชาหรือกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้องออกฝึกงาน ออกฝึกภาคสนาม หรือสหกิจศึกษา ซึ่งจะต้องวางแผนให้สอดคล้องและเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร โดยจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนถึงจุดมุ่งหมายและรายละเอียดของการดำเนินการของกิจกรรมนั้นๆ

ตลอดจนความรู้ ความเข้าใจที่นักศึกษาจะได้รับจากการออกฝึก มีการกำหนดกระบวนการหรือวิธีการในการปลูกฝังผลการเรียนรู้ ทักษะต่างๆ ตลอดจนคุณลักษณะอื่นๆ ที่นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย รวมทั้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลนักศึกษา และการประเมินการดำเนินการตามรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

มคอ. ๕ รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา

รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (Course Report) หมายถึง รายงานผลการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาเมื่อสิ้นภาคเรียนเกี่ยวกับภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนในวิชานั้นๆ ว่าได้ดำเนินการสอนอย่างครอบคลุมและเป็นไปตามแผนที่วางไว้ในรายละเอียดของรายวิชาหรือไม่ และหากไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ต้องให้เหตุผลและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาดังกล่าวในครั้งต่อไป รายงานนี้จะครอบคลุมถึงผลการเรียนของนักศึกษา การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา จำนวนนักศึกษาตั้งแต่เริ่มเรียนจนสิ้นสุด ปัญหาในด้านการบริหารจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก การวิเคราะห์ผลการประเมินรายวิชาของนักศึกษา/หัวหน้าภาคหรือผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต การวางแผนและให้ข้อเสนอแนะต่อผู้ประสานงานหลักสูตรเพื่อปรับปรุงและพัฒนาวิชา

มคอ. ๖ รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม

รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (Field Experience Report) หมายถึง รายงานผลการฝึกงาน ออกฝึกภาคสนาม หรือ สหกิจศึกษา ว่าได้บรรลุผลการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ในรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนามหรือไม่ และหากไม่เป็นไปตามแผนต้องให้เหตุผลและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการฝึกงาน ออกฝึกภาคสนาม หรือ สหกิจศึกษาในครั้งต่อไป รายงานนี้จะครอบคลุมถึงการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุด ปัญหาด้านการบริหารจัดการและสิ่งอำนวยความสะดวก การวิเคราะห์ผลการประเมิน การฝึกของนักศึกษา/อาจารย์ผู้รับผิดชอบ/พนักงานพี่เลี้ยง

มคอ. ๗ รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร

การรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (Programme Report) หมายถึง การรายงานผลประจำปีการศึกษาโดยผู้ประสานงานหลักสูตรหรือผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกี่ยวกับผลการบริหารจัดการหลักสูตร ตัวอย่างเช่น ข้อมูลทางสถิติของนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตร สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถาบันที่มีผลกระทบต่อหลักสูตร สรุปรวมของรายงานผลของรายวิชาในหลักสูตร ประสิทธิภาพของการสอนในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้าน การเทียบเคียงผลการดำเนินการกับมาตรฐานอื่นๆ ที่มีสรุปผลการประเมินหลักสูตรจากความเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนข้อเสนอในการวางแผนและพัฒนา รวมทั้งแผนปฏิบัติการในการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การรายงานผลดังกล่าวจะส่งไปยังหัวหน้าภาควิชา/คณบดี และใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเองเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ และเป็นข้อมูลในการรับรองหลักสูตรจากผู้ประเมินภายนอกได้ด้วย